

OSMANIA UNIVERSITY
LIBRARY

Call No. K.B.3..... 5345.....

Name of Book.. *విద్య*.....

Name of Author.. *పి.కె.ఆర్. గౌరీకృష్ణ పులి*.....

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200231

UNIVERSAL
LIBRARY

Satechitalshini Granthamala

ಸತ್ಯ ಚಿತ್ತವೆನ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

SUSHEELE.

ಸುಶೀಲೆ

Third Edition (1,500 Copies)

(All Rights Reserved)

1922.

For. Subscribers 0-5-0

[Price 0-8-0

ed 1969

Edited and Published by
Srimati Tirumalamba
at the
Hitaishini Matru Mandira
NANJANGUD.

Printed by K. Singalacharya, Proprietor
at the City Press, Fort,
BANGALORE CITY.

ಶ್ರೀಃ

ಸಮರ್ಪಣಂ.

ಶ್ರೀರಾಮಶ್ವರಣವ್.

ಶ್ಲೋಕ || ಪತಿರೇವಪರಂ ದೈವಂ-ಪತಿಸೇವಾ ಕುಲವಧೂಶರಣವ್ ||
ಪಶ್ಚುರ್ನಾನ್ಯತ್ ಪರಮಿಹ-ಪತಿಪದಮೇಕಂ ಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ||

ಅಸ್ಮದಾರಾಧ್ಯ ದೇವನೂ, ಮದೀಯಾಂತರಂಗವಾಸಿಯೂ ಆದ
ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಚರಣಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವುಷ್ಪವನು
ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆನು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಃ.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಉದ್ದೇಶ.	...	ವಿಷಯ.	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ.
ಪ್ರಥಮ	...	ವಿಷಯವಿಷಯ	೧—೧೦
ದ್ವಿತೀಯ	...	ಸಂವ್ಯಾಧಾನ	೧೦—೧೯
ತೃತೀಯ	...	ಕೋಶಧಾನ	೧೯—೩೫
ಚತುರ್ಥ	...	ಅಂತರಂಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	೩೫—೩೮
ಪಂಚಮ	...	ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜ	೩೮—೩೯
ಷಷ್ಠ	...	ದುರಾಗ್ರಹ	೩೯—೪೨
ಸಪ್ತಮ	...	ಘೋರಕೃತ್ಯ	೪೨—೫೪
ಅಷ್ಟಮಿ	...	ಪಾಪಪಂಚ	೫೪—೬೧
ನವಮಿ	...	ಕರ್ಮಫಲ	೬೧—೬೮
ದಶಮ	...	ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ	೬೮—೭೭
ಏಕಾದಶ	...	ಆನಂದಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	೭೭—೮೦

ಕೃಥಮಮುದ್ರಣದ ಸ್ತೋತ್ರನೆ.

ಪ್ರಿಯಸೋದರಿಯರೇ ! ಸುಹೃತ್ಪೋಷಕರರೇ !!

ನಾನು ವಿದ್ಯಾಗಂಧವನ್ನೇ ತಿಳಿಯದ ಅಲ್ಪಮತಿ ಮೂಗ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ತ್ರೀ ; ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಸುಳಿವಾಗಲೀ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ತಿರುಳಾಗಲೀ ತಿಳಿಯದ ಬಾಲಕೆ; ಆದರೂ, ನಮ್ಮ ಸೋದರೀವರ್ಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಾಗುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭ್ಯುತ್ಥಿಲೇಚ್ಛೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲದು.

“ಸೋದರೀವರ್ಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೇವಿಸಲಿ ? ಹೇಗೆ ಉಪಕರಿಸಲಿ ?” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ಚಿಂತಿಸಿಯೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಎಯೋಗ ಕಾಲದಿಂದ ಮೊದಲು, ಈವರೆಗಿನ ಕಾಲವನ್ನೂ ಕಳೆದು, ದೈವಯೋಗ ಬಲದಿಂದ ಈಗ ಈ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವೆನು. ಕೇವಲ ಪಂಡಿತರಿಗೆ, ಮತ್ತೂ, ಬಹು ಭಾಷಾವಿಶಾರದರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು, ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದ್ದರೂ ವಿದ್ಯಾನ್ಮಣಿಗಳೂ, ದೇಶವತ್ಸಲರೂ, ಭಾಷಾಭೂಷಣರೂ ಆದ ಸುಹೃದರ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತಿಯೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದೆಯೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸದಿರಲಾರದೆಂಬ ಬಲವಾದ ನಂಬುಗೆಯೊಂದು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಾಚಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸಂಸಾರಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕೇವಲ ಬಾಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯ ಸ್ವಕಪೋಷಕತ್ವವು ; ಕಥಾನಕವು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಗೃಹಿಣಿಯರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀತಿಬೋಧಕವಾಗಿರುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯುಂಟು.

ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದೂಷ್ಯವಚನಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ದೂಷ್ಯ ವಾಕ್ಯಗಳೇ ಕಾರಣಗಳು. ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಬಯ್ಕೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಕೇಡಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದರೂ ಸಾಕು.

ಈ ಚಿಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನವೆಂದೂ, ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸೇರಿದವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು. ಮತ್ತು ದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬಿರಕೃತಜ್ಞಳಾಗಿರುವೆನಲ್ಲದೆ, ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಅಂತಹ ದೋಷಗಳುಂಟಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾರ್ಹವಾದುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತು ನನಗೆ ಇತರ-ಇಡಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದ-ಗ್ರಂಥಗಳು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ತನ್ನೂಲಕ ದೇಶ ಭಾಷಾಸೇವೆಯಿಂದ ಧನ್ಯಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

1-10-1913 } ದೇಶೀಯಸೋದರಿ
ನಂಜನಗೂಡು }

ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದ ಪೀಠಿಕೆ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಾಚಕರೇ !

ಸತೀಹಿತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕವಾದ ಈ ಏಶೀಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಒಂದು ಸರ್ವಕಡೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿದು ಹೋದುವು.

ದೇಶಭಾಷಾವತ್ಸಲರಾದ ಗ್ರಾಹಕರ ಉದಾರಾಶ್ರಯದಿಂದೆಯೂ, ಸೇಶೋದ್ಧಾರಕರೂ, ಗುಣೈಕದೈಕ್ಯಗಳೂ ಆದ ವೈಷ್ಣವರು, ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಎದ್ಯಾಂಗದವರ ಬಲವತ್ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತಿಯಿಂದೆಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಈಗಲೀಗಲೀ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವಾಗುವಂತಾಯ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು.

ಅಲ್ಲದೆ ಉದಾತ್ತರಾದ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಂಘದವರು, ಅತ್ತಲಿನ ಬಾಲಿಕಾಜನೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಎನಿಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು ಆತುರವಾಗಿಯೂ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿರುವುದು.

ನಮ್ಮ ಸುಹೃದ್ವರ್ಗದವರು ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿದ ದೋಷಭಾಗಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಕ್ರಮಪಡಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿಯೇ ಮುದ್ರಿಸಿರುವುದು. ಈಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾತವಾಗಿದ್ದು ತೋರುವದೋಷಗಳೆಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥವ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

4-4-1519

ರಂಜನಗೂಡು.

ಕೆಂಠೈಷಿಣಿ.

ಶ್ರೀ

ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣದ ಪೀಠಿಕೆ.

1913ನೆ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕದ 1000 ಪ್ರತಿಗಳು 1916 ನೆ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಅನೇ ವರ್ಷದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾ ವೃತ್ತಿ 1500 ಪ್ರತಿಗಳು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು ಈ ವರೆಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ 1200 ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ, ಈಗ ಎಂದರೆ ಇದೇ 1922 ನೆ ವರ್ಷದ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವಾ ಟ್ಟುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಮುಗಿದುವು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದವರು ಇಲ್ಲಿಯ V ಫಾರಮಿಗೆ ಇದೇ 1922-23 ನೆ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ಈಗ ಇದರ ತೃತೀಯಾವೃತ್ತಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ 6 ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಮೂರಾವೃತ್ತಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಸೋದರ ಸೋದರ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯವರು ದಯಾಳುತ್ವ ಮತ್ತು ಗುಣಗ್ರಹಣ ತತ್ಪರತೆಗಳಿಗೂ ನಾವು ಬೆರಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವೆವಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆಯೇ ಸತೀ ಹಿತ್ಯುಷಿನಿಯ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಲೋಕಾರಂಭಕ್ಕೆ ಪತ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕೃಪೆಗೈಯಲೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

1-4-22,
ನಂಜನಗೂಡು }

ಇತಿ
ಹಿತ್ಯುಷಿನಿ.

|| ೨೨ ||

|| ಶ್ರೀರಾಮಶ್ವರಣಮ್ ||

ಸು ಶ್ರೀ ಲೆ .

“ ಸಮಸ್ತ ಜನನೀಂವನ್ದೇ . ಧೈತನ್ಯ ಸ್ತನ್ಯದಾಯಿನೀಮ್ ||
ಶ್ರೀಮಸೀಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಯ ಕರುಣಾಮಿವರೂಪಿಣೀಮ್ || ೨ ||”

ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(೧೩೬೬)

ಸೌಧ್ಯಾಕಾಲವ ಸಮಾಪಿಸಿದ್ದುದು. ಭಗವಂತನಾದ ಭಾಸ್ವರನು, ಸಂಧ್ಯಾಲಿಂಗನದಲ್ಲಿ ಆತುರಗೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು. ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಸಮೂಹಗಳು ನಿಜನಿವಾಸಗಳಿಗೆ ಭಿಮುಖವಾಗಿ, ಸ್ವಬಂಧುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಎನೋಡನು ಇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪತಿಯ ಆಗಮನನೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿರದೆಯಾದ ಸುಶೀಲೆ, ಇನ್ನೂ ನಿರಾಹಾರೆ!

ಎನೋಡನು ಮಲಯುಧುವದಲ್ಲ, ಎದ್ಯಾವಂತನಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಯುವಕನು. ಎದ್ಯಾವೈಭವಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರವು ತನಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗವಾವುದಕ್ಕೂ ಈತನು ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಪತಿಯರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುಶೀಲೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವಿಯೊಬ್ಬಳೂ, ಇಬ್ಬರು ಆಳುಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಇವರೂ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ

కాయకళల్లి నిరతరాగిద్దరు. అదుదరింద సుతిరిలయొట్టుళి మనయ ఎశాలవాద అంగళద మధ్యదల్లి కుళితు, మనస్సమా ధానకాగ్ని ఆవుదొల వ్రస్తకవన్ను ఓదుత్తిద్దరు. దిరిదియ బాగిలు తరదిద్దితు.

సుతిరిలయ కుళితిద్దిడిగి, నడుకరయద కెంగసొట్టుళు బండు నగుత్త నింతళు. వ్రస్తకావలొలకనదల్లిద్ద సుతిరి, తడియత్తి, తన్నముంద నింతిద్ద వళన్ను నొలడి, ఎస్మయదింద;— 'గిరియమ్మనవరే! ఇదిరకే ఓగిగి నగువిరి? కుళితుకొళిం' ఎడళు

గిరియమ్మ—(కుళితుకొలండు,)—'ఇదిరేనే? సుమ్మనే కుళితి?' సుతిరి—ఓదుత్తిరువేను; సమ్మనే కుళితిల్ల.

గిరి—ఓదువుదు ఇంతక క్షొత్తినల్లి!

సుతిరి—మత్తేను? సద్యదల్లి మాడదీకాద కలసవేనొ ఇల్ల. ఎరామవు దొరితాగ ఓదిదరి నష్టవల్లవష్ట?

గిరి—ఓళియ ఓదు! ఓళియ ఓదు!! ఎరామ దొరితు. క్షొత్తుక్షొలగదిద్దరి కాళు వ్రస్తకవన్నే ఓదదీకే? నమ్మ మనగి ఒరబారకాగిత్తే? ఇల్లవే, నన్నన్ను కరి దిద్దరి నానే బరుత్తిద్ది? ఈగలొ ఎనాయ్తు? నెను కరియదీయే నానే బందిరువేను.

సుతిరి—అమ్మా! నెవు దొడ్డవరు; క్షేగి దీకాదకుల క్షేళ బడ్లిరి! మనయన్ను దిట్టు క్షేరవరి మనగి క్షొలగ్ని, సుమ్మ నే కలసక్క బారద కరటియన్ను కరటిలు, ననగి ఇష్ట వల్ల. నెమ్మన్ను కరియబకుదాగిత్తెండు క్షేళువిరి;

ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕಾಡ್ಯಗೌರವಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾವು ಪ್ರವರ್ತಿಸದೇಕೆಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು, ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವನು ಕಡಿಗುವುದು ನನಗೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಗ೦—ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯದಿದ್ದರೇನಾಯ್ತು? ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ನನಗೆ ಹರಟೆ ದೇಡವಾಗಿದ್ದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಆಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಸುತೀರೆ—ಆಮ್ಮಾ! ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ನಾನು ಕೂಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾಗಿ ತ್ತಲ್ಲವೆ?

ಗ೦—ಕೆಲಸದಮನೆ ಹಾಳಾಯ್ತು! ಅದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ!! ನಾನು ಸಿಡಿದುಬಿದ್ದಾಗಲ್ಲವೇ ಆಡೂ ಮುಗಿಯಬೇಕು?

ಸುತೀರೆ—ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಾದೀತೆ? ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡನೆ ಬಿಡಲಾಗದಲ್ಲವೆ?

ಗ೦—ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಮಾಡಿದರಾಯ್ತು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಿದ್ದಿರಲೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿರೂ ಆಯ್ತು. ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಯಾದರೂ ವಿರಾಮವೇ ಬೇಡವೆ? ಎನ್ನೋದದಿಂದ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದಿರಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದಮ್ಮ! ಹಾಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳಲಿ!

ಸುತೀರೆ—ಆಮ್ಮ! ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲವೆಂಬುದು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದುದು, ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಕರವು. ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬಿಟ್ಟರೆ, ವಿರಾಮವು ದೊರತೇ ದೊರೆಯದು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಆನಂದ

ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುವಲ್ಲವೇ? ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತರಿಸಿ, ಹರಟೆಗೆ ಕುಳಿತರೆ, ಅವು ಹಾಕಾಗುವುವಲ್ಲದೆ ನಾವೂ ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗುವೆವು. ಹಾಗೆ ಸೋಮಾರಿಗಳಾದ ನಾವು, ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪರನಿಂದಿ, ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಅನ್ಯಸಂಸಾರ ಧಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣೆ ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳಿಗೆಡೆಗೊಡುವೆವು. ಈ ದುರ್ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೇ ಆತ್ಮನಾಶಕ್ಕೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ತಿಗೂ ಸಾರಾಗಿದೆ. ಈ ಎಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದೂ ನಾವು ಆತ್ಮತ್ಯವನ್ನು ಕಯ್ಯೊಳ್ಳಬಹುದೆ ?

ಗೌ—(ಶಲೆಯನ್ನು ಓರೆಮಾಡಿ ವ್ಯಂಗ್ಯವ್ಯಕ್ತರಾದಿಂಥ,)—ಅಹುದಮ್ಮ—ಅಹುದು! ನೀನು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ-ಅಲ್ಲವೇ ಸುತೀಲೆ? ನೀನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನ ಹುಡುಗಿ ! ನೀನಿಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗೇಯೆ? ಇದೆಲ್ಲ ಮೇಗಡೆಯ ಬಣ್ಣದ ಮಾತುಗಳೆಂದು ಬಲ್ಲೆನೆ ! ತಾನೇನೋ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಿಟ್ಟು, ಎರಾಮ ಕಾಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಎನಿಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಹರಟುವಳು. ಅಹುದೇ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೋಮಾರಿಗಳು; ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವರು? ನಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಧರ್ಮರು, ನೀನೇ ಬಹುಬುದ್ಧಿವಂತೆ ! ವ್ಯಾವಹಾರಿಕರು, ಮಾತು, ಕಥೆ, ಜಗಡೆ, ದಟ್ಟೀವಾರ, ಕವಡೆ, ಮತ್ತು ಗಜ್ಜಾಗ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನಾಡಿ ಹೊತ್ತುಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನು? ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಹಾಳು ವಸ್ತುವನ್ನೇ ಓದಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ?

ಸುತೀಲೆ—ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನೇ ಮೊದಲು ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕಾಯ್ತು, ಸ್ವಲ್ಪ

ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ ? ನಾವು ನಾಲ್ಕುಯ್ಕೆ ಮಂದಿ ಹೆಂಗ
 ಸರು ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತರೆ, ಶುದ್ಧ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿ
 ವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇಂತಹ
 ಎಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡದೇಕೆಂದಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿಯಿಸಿ
 ರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗುದರಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಡಿ
 ದಿಡುವೆವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಆಡುಗೆ, ಆ ಬಳಿಕ ಮನೆ
 ಕೆಲಸಗಳ ವಿಚಾರವು ಷರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಇದಾಯ್ತೆಂದ
 ಕೊಡಲೇ, ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸರ ಮನೆಯಾಡಳಿ
 ತದ ಗುಣ-ದೋಷ ಎಮರ್ಶೆಯೂ, ಬಲವಾಗಿ ನಡೆವುದು.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ನಿಂದೆ-ಆತ್ಮಸ್ತುತಿವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ, ಸ್ವಗೃಹ
 ಕೃತ್ಯದ ಗುಣಾಗುಣವೂ ಹೊರಹೊರಡುವುದು. ಇಂತಿರುವ
 ವುಗಳ ನಡುವೆ, ಪರದೈವಸ್ವರೂಪನಾದ ಪತಿಯ ದೋಷವೂ,
 ಮಾತೃಸದೃಶೆಯಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ನಿಷ್ಕೂರವೂ ಆರೋಪಿತವಾಗಿ
 ಯೇ ಇರುವುವು. ಹೀಗಾಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕುಂದು ಹೆರವ
 ರಗೂ, ಹೆರವರ ಕುಂದು ನಮಗೂ ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದು.
 ಅಲ್ಲಿಗೆ "ಸಂಸಾರಗುಟ್ಟು ವ್ಯಾಧಿಗುಟ್ಟು" ಎಂಬ ನಿಯಮವು
 ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು. ಸಂಸಾರದ ರಹಸ್ಯಗಳು, ಹೊರಬೀಳು
 ವುದರಿಂದ ಎಂತೆಂತ ಅನಾಹುತವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ
 ಹೇಳಲಾರೆನು ! ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದವರಿಗೂ
 ಅನೇಕಾನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುವು. ಇವೆಲ್ಲವೂ
 ಮಯೋವ್ಯದ್ಧರಾದ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಎಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

೧೦—ಹೋರಗಲಮ್ಮ ! ಹರಬೆಯೇನೋ ಕೆಟ್ಟುದು ; ಪಗಡೆಯನ್ನೂ
 ಆಡಬಾರದೋ ? ಅದೇನು ಮಾಡುವುದು ?

ಸುತೀಲೆ—ಪಗಡೆಯಾಡುವುದು ಎನೋದವನ್ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದು. ಆದರೆ, ಗ್ರಂಥಕಾಲಕ್ಕೆ ಪವು ಅದಕ್ಕೂ ಬಳಿಯದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿರುವೆನು.

ಗಿರಿ—ಹಾಗಾದರೆ, ನೀನು ಎರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಗಡೆಯಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಸುತೀಲೆ—ಇಲ್ಲ. ಆಡುವುದನ್ನು ನೋಡದೂ ಇಲ್ಲ !

ಗಿರಿ—ಆಡುವವರನ್ನು ಕಂಡರೇನುಮಾಡುವೆ ? ಎನೋದಕಾಲಹರಣಕ್ಕೆ ನುಮಾಡುವೆ ?

ಸುತೀಲೆ—ಆಡುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ, ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳುವೆನು. ಎರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಡುವೆನು. ಬೇಸರವಾದರೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವೆನು. ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತೇನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವೆನು.

ಗಿರಿ—ಇದೆಲ್ಲವೂ ಒರಿಯ ಹರಟೆ ! ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವವಳು ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನೇಕೆ ದಾರಿಗೆ ತರಬಾರದು ? ಮೂರುವೇಳೆಯೂ ಜೂಜುಗಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವನಲ್ಲ ?

ಸುತೀಲೆ—ಎನು ? ಜೂಜುಗಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ !

ಗಿರಿ—ಜೂಜುಗಾರನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವಮ್ಮ ! ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಜಾರಾಗ್ರಣೆ ! ಅವನಿಗಿರುವುದೆಲ್ಲ ರಂಡೆ ಮುಂಡೆಯರ ಸಹವಾಸವೇ ?

ಸುತೀಲೆ—ಅಮ್ಮಾ ! ನೀವು ಹಿರಿಯರು ! ಈ ರೀತಿ ದೋಷವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಬಾರದು. ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಜೂಜುಗಾರರೆಂದು ನಾನೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಹೇಳಲಾರೆನು.

೧೦—ಸರಿ; ನಾನು ಸುಳ್ಳಾದುವೆನೆ? ನನಗದರಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭ ವೇನು? ಅವನಂತಹ ಪಟಿಂಗನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ. ಅವನೇ ನಾದರೂ ನನಗೆ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದರೆ ಏನುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನೋ? ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು.....ಸ್ವಲ್ಪ ಆಟವಾಡಿದವ ರೇನು? ಅವರನ್ನು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ನಾನೆಷ್ಟರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆನೋ? ನೀನು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ—ರೂಪು, ಲಾವಣ್ಯ, ಎದ್ದು, ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏತಂಥ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವೆಯೆಂದು ಅವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ನೀನೋಂದು ಪೆದ್ದು; ಅದಕ್ಕೇ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಹಾಗೆ ಅಲೆದಾಡಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ....

.....

ಸುಶೀಲೆಗೆ ಕೋಪವು ಮಿತಿಮಾರಿತು; ಸಂಕಟದಿಂದ ತಲ್ಲನೆಸಿದಳು. ಶರೀರವಾದ್ಯಂತವೂ ರೋಮಾಂಜನದಿಂದ ಕೂಡಿತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ಗದ್ಗದಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು;—‘ಗಿಯಮ್ಮ! ಸಾಕು! ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಕಯ್ಯುಗದು ಹೇಳುವೆನು ಸುಮ್ಮನಿ. ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರೇಮವಿದೆ. ಅವರ ದಯೆಯೂ ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಪಾರವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಅವರ ಪ್ರೇಮ, ಕ್ಷೇಮ, ದಯೆಯೇ ಸಾಕಾದ ನಿಧಿ? ಇನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ನೀವು ಅವರಲ್ಲಿ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೆರಳಿಸಬೇಡಿರಿ.

೧೦—ಹುಚ್ಚೆ! ಹುಚ್ಚೆ!! ನಾನೇನು ಕೆಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವೆನೆ? ನೀನು ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದ ಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವೆನೆಂದೆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾನೆ? ಅವನ ನಾವಾಗಲೂ ಆ ರಂಜೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಯುತ್ತಿರುವನು.

సుతిలే—ఇదక్కాగియో నైవెల్లిగే బందిరేను ? నన్న స్వామియ
క్షేమలాభవు, నన్న హతబంతగోళపట్టుదల్లదే నిమ్మ
నిమ్మరక్కే ఒకగాగతక్కదల్ల. ఈ ఎషయవన్ను జేన్నాగి
తిళిదిరి ! పతియ దోరణగళన్ను కేళి, దూషకరన్ను పుర
స్థరినువ మాతుగళన్నాడి, అవరిగే వసతియన్ను అణిమా
దికొడువవళు నానోదు తిళియబేదిరి ? ఇన్ను ముందే
ఇంతక మాతుగళన్ను జేళలాగదు.

గరి—సాకు ; సాకు ! నిన్న పురాణవన్ను కట్టిడు ! ఊపయోగ
గవెల్లద మాతు || రాత్రి ఎళు గణియోగుత్తిదర్దురు
ఇన్నొ నిన్న గండను మనేగే ఒందిల్ల. నైను కసిడు
సాయుత్తిరువ ! అవను అల్లి జొట్టి బిరివంతే తిందు,
కుడిడు, బిద్దు ఒడ్డాడుత్తిరువను. అవను బారదిదిరే
నైనేక జసిదిరజేళు ?

సుతిలే—(జెగుప్పేయింది) అమ్మ ! అవేల్లవూ జేడ్డు మాతుగళు
నాను ఊటవూడిదిరేను ? బిట్టరేను ? నిమగదరిందా
గువ లాభ నష్టగళాదరు యావువు ? వృథా కాలక
రణ ! నన్న మనస్సమాధాన-అభ్యుదయగళిగే కారణవా
గిడ్డ పుస్తకావలొఃశనవన్నొ తప్పిసి, మనస్సన్ను అతి
యగి నోయిసిదిరి ? ఇదు.....

గరి—ఎలే ! నైను స్వల్ప 'కా కు' కల్పిరువుదిరిందలే హిగే
మలేతుజొగిరువే ; దురజంకారదింద మర్యాదే మొరి
మాతనాడుత్తిరువే. ఇన్నొ బ్బరిగే ఊపదేశమాడువు
ఒక్క మాత్ర నాల్యు బాయాగువువు. సాకు ; బిడు !

ನಿಮ್ಮಮ್ಮನು ನನಗೆ ಸಂಗಾತಿಯಾದುದರಿಂದಲೂ, ನೀನು ಅಧಿಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೂ, ನಿನಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ, ತಕ್ಕ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೇ? ನಾಣ್ಣೆಟ್ಟವಳೆ! ನೀನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಾನೇನು ಹುಸುವೆನೆಂದು ತಿಳಿದೆಯೋ? ನಿನ್ನನ್ನು ಆ ನಿಮ್ಮಮ್ಮ.....ಈ ನಶದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಳುಮಾಡಿದಳು! ವಾಪ! ನಿನ್ನ ಬಾವ, ಎಷ್ಟೋಬಗೆಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ತನಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆಂದು ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು; ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವನೆಷ್ಟು ಸುಖ.....

ಸುಶೀಲೆ, ಮುಂದೆ ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಎದ್ದುನಿಂತು, ದರ್ಶಿತಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. "ಗಿಯಮ್ಮ! ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಬೇಡಿ; ಮನೆಗೆ ನಡೆಯು! ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಲಾರೆನು! ಇನ್ನು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿರಲಾಗದು. ನಿಮ್ಮ ದುರ್ಭಾವೆಗಳ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಭೇದಕಗಳಾದ ಕ್ರೂರನಾರಾಡಗಳಾಗಿವೆ! ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಇಂತಹ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇಕೆ ಕೊಟ್ಟನೋ? ನಿಮಗಿಷ್ಟು ಪಯಸ್ಸಾದೂ ವ್ಯರ್ಥ!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಗಿರಿಯಮ್ಮನು, ಮಹದಾಗ್ರಹವ್ಯಗ್ರಳಾಗಿ ಬರಬವನೆ ನೋಡುತ್ತ, 'ಎಲೆಲೆ! ಕಟವಾಣೆ! ನಿನ್ನೇ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ನಾನು ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿಯೇಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗಿರಿಯಮ್ಮನಲ್ಲ! ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದರು.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ರೋಷಾರೋಷದಿಂದ, ವಿಷದೀಪವನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಸ್ವಗೃಹಾಧಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. (ಇಂತಹ ವಿಷದೀಪವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಿಸತಕ್ಕ ಗಿರಿಯಮ್ಮನವರು ಈಗಲೂ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೆ? ಇರಲಿ.)

|| ಶ್ರೀ ||

ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ಸಂವ್ಯಾಘನ.)

ಭಗವಾ ಭಾಸ್ಕರನು ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಪರಾಽಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮ್ಮಿ ಕೈದನೇನೋ? ಆತನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದೆಯೂ ಕತ್ತಲೆಯಾವರಿಸಿದುದು. ಆಕಾಶವು ಮೇಘಮಯ ; ಪ್ರಪಂಚವೂರುತನ ಅಭ್ಯುದಯ ! ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿತೆಯ ಸಂದರ್ಶನ || ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಇಲ್ಲ ! ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಶಾಂತಿರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಂಬಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ! ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಸುತೀಲೆಯು ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಮಳೆ ಬರುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಆಕುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ದಾಸಿಯಾದ ಮಯೂರಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲರುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಒಳಹೊಕ್ಕು ದೇವ ಗೃಹವನ್ನು ನೇರ, ದೀವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ, ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಆನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಸಂವ್ಯಾಘನ ತೊಡಗಿದಳು. —
 "ಸರ್ವೇಶ್ವರ! ಸರ್ವಶಕ್ತ !! ಕೃಪೆಮಾಡು ! ಅವ ನಿನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷಮಾತ್ರದಿಂದ ಪರಾಪರಾತ್ಮಕವಾದೀ ಪ್ರಪಂಚವು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸ್ಥಾಯಿಗೊಂಡಿರುವುದೋ, ಅವ ನಿನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಶಿಸಬಹುದೋ ಆತನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರಾರು ? ದೇವದೇವ ! ಅವ ನಿನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷ ಕಿರಣರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿರಣವಾದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಲಿ ! ಜಗನ್ನಾಥ ! ಅಪಲೈಯು ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ಅವ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿಕೊಳಿಸತೋ, ಆ ರಜಸ್ವಿನಿ ಒಂದು ರೋಣು ಮಾತ್ರವಾ

ದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು ! ಪರಮಭರುಷ ! ಅವ
ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯನಾಮಗುಣ ಕಥನಮಾತ್ರದಿಂದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಮಹರ್ಷಿಮೂ
ಕವಿ ಸಾವರ್ಭಾಮನೂ ಆಗಿ ಆಡಂದ್ರಾಕವಾಗಿ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನೆಯಿಂದ
ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನೋ, ಆ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯನಾಮವಳಿಯನ್ನು
ಜಪಿಸುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು ! ದಯಾಮಯ ! ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಅನ್ಯಥಾ
ರಣಿಗೆ ಆವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅತ್ರಯವಸ್ತುವೋ, ಆವುದು ಇಹಪರ
ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಿಷ್ಟಿ ಸಾಧನವೃತ್ತಿಪವೋ, -ಅವೆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನುಳಿದು, ವ್ರತ
ನಿಯಮಾದಿಗಳೂ, ಅಪ್ರಯೋಜಕಗಳೂ ಆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು
ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ! ಎವೇಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡು ||
ದೇವ ! ಕೃಪಾಣವ || ಆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಇಹದಲ್ಲಿ, ಅಪ್ರಿಯವೂ
ಅಹಿತವೂ ಆದ ಕರ್ಮವಾವುದೇ ಆದರೂ, ನನ್ನಿಂದ ಚಿಂತಿಸಲ್ಪಡದಿರಲಿ |
ಆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿಗಳು ಮತ್ತು-ಮತ್ತೂ
ಹೆಚ್ಚುತಿರಲಿ ! ಆ ನನ್ನ ಪ್ರಭುವಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಪಲಪಿಸುವ ಕುಹು
ಕರ ಕುತ್ತಿತವಾತೆಗೆ ನನ್ನ ಕಿವಿಯೂ ಮನಸ್ಸೂ ಎಣುಬವಾಗಿದ್ದು,
ನಿಜಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮನವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲಿ ! ಹೇ, ದೀನ
ಬಂಧೋ ! ಮತ್ತೊಂದು ವರವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು ! ಸತೀಶ್ವರಕ್ಷಣಿಗೆ
ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದ- ಕುಮಂತ್ರ, ಕುಠಾರಸ್ತುದೂಪಗಳಾದ ಧೈರ್ಯ-ಸ್ಥೈರ್ಯ
-ಸಾಹಸ-ಕ್ಷಮ-ದಮಾದಿ ಗುಣಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುವಂತೆ ಕೃಪೆ
ಮಾಡು, ಅಷ್ಟುವೂತ್ರಮಾಡು ! ಇಂದಿನ.... ..

.....

ಸುತೀರಿಯ ಸಂವ್ರಾಥನೇ, ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ
ರಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಆಗಂತುಕನಾವನೋ ಬಂದು, ಹೊರಗೆ ಕಾವಲಿಡ್ಡ
ಮಾಯೂರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪೃಚ್ಛಿಸಿದನು —

“ ಮಯೂರಿ, ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿಯವರಲ್ಲಿ ? ”

ಮಯೂರಿ— ಅವರು ದೇವರ ಸಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವರು ”

ಆಗಂತುಕನು ದೇವರ ಕಿರುಮನೆಯೊಳಹೊಕ್ಕು, ಸುಶೀಲೆಯ ಮುಂಗಡೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತನು.

ಸುಶೀಲೆ—ಗಾಬರಿಯಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿನೋಡಿ ಎದ್ದುನಿಂತಳು. ಆಗಂತುಕನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅವಳ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳು ಮರೆಯಾದುವು. ಮನವು ಕಳವಳಕ್ಕೀಡಾದುದು. ವಾಕ್ಯಕ್ತಿ ಲೋಪವಿಂದ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಆಗಂತುಕ— (ನಗುತ್ತೆ) : ಏಕೆ? ಸುಶೀಲೆ! ನನ್ನನ್ನು ಮರತೆಯೊ ? ನಾನಾರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ? ಈಗ ನೋಡು! ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಾವ ತಂತ್ರನಾಥನಲ್ಲವೆ ?

ಸುಶೀಲೆ—ನೆನಪಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ—ಹಾಗಿದ್ದೂ ಬಿಜ್ಜರಗೊಳ್ಳುವದೇಕೆ ? ನೀನು ಮೊದಲಿನ ಸುಶೀಲೆಯಲ್ಲ ! ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವು ಈಡೆಗೆ ಬಲು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಾಯ್ತೇಕೆ ?

ಸುಶೀಲೆ—ಅದು ಆಗತಕ್ಕದೇ ಸಮಜ ; ಅದಿರಲಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೌಖ್ಯವಷ್ಟೆ ?

ತಂತ್ರ—ಎಲ್ಲರೂ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕನು ಸತ್ತಂದಿನಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರನೇ ಆಸುಪಿ !

ಸುಶೀಲೆ—ಕೈ ಕೂಸೂ ?

ತಂತ್ರ—ಕೂಸಿಗೆ ಅಸೌಖ್ಯವಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಸುಖಿಯಾದವನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ !

ಸುತೀಲೆ— ಅದೇನು—ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದ ದುಃಖ! ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ನೆನಪು ಮರೆಯುವುದೇ ಲೋಕಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ | ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕನು ಸತ್ತುದು, ಶೋಕವನ್ನಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯಿರರೆ ಮೃತಿ ಹೊಂದಿದುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದೇ ನಾನು ನಂಬಿರುವೆನು.

ತಂತ್ರ—ಅದಿರಲಿ, ಸುತೀಲೆ! ನಾನು ಇದೇ ಊರಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವೆನು. ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ; ಆದರೆ—ಹೇಗೆ ಬರಲಿ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಸುತೀಲೆ—ಬಾವ! ನೀವು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿರೂ ಇಲ್ಲ. ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಕೂಲವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯವೇನು? ಇಲ್ಲದ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ—ಅಹುದು. ನಿಜ! ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಚಿಂತಿಸುವುದೊಂದೇ | ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲ? ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಾಗ ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮರುಕವಿತ್ತು? ಆಗ ನೀನು ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲಿ ?

ಸುತೀಲೆ—ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗದು. ಆಗಿನ ಮಮತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಇದೆಯೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಆಗಿನ ಭ್ರಾತೃಭಾವವೇ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧೃಢವಾಗಿರುವುದು.

ತಂತ್ರ— ಸುತೀಲೆ ! ಇದೇನು ? ಇಂದು ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಇಷ್ಟು ಬಾಧಿ ಹೋಗಿರುವುದು ?

ಸುತೀಲೆ— ಅಂತಹದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ— ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುತೀಲೆ ! ಬಲ್ಲೆನು. ಅದಕ್ಕೇಂದೇ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಇಂದು ನೀನು ಈವರೆಗೂ ಉಪವಾಸ ವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಬರಬೇಕಾಯ್ತು.

ಸುತೀಲೆ— ನಾನು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಇದ್ದರೇನು ? ಅದು ತಮ್ಮ ಆಗ ಮನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೇತುವಾದೀತು ?

ತಂತ್ರ— ಅದೇ ಹೇತುವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ನಡೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬಂದೆನು. ಸುತೀಲೆ ! ಹೇಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ.

ಸುತೀಲೆ— ಅರ್ಥೇಕೆ ?

ತಂತ್ರ— ದುರ್ವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ.....

ಸುತೀಲೆ— ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತಡೆದು- 'ಬಾವ ! ಇನ್ನು ಸಾಕು ! ಹೊತ್ತುವಾರುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕಾದಿರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಹೊರಡಿರಿ. ಗಂಡನರಾರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವೇಳೆ-ಅದರಲ್ಲೇನೂ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಒಂದುದೇ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದು ಸಾಲದೆ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಯಾವುದೂ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ—ಭಲೆ! ಸುತೀಲಿ, ಭಲೆ!! ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಗಂಡನೇ ನನಗೆ ಬೇಕಾದವನೋ? ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಭಿಮಾನವುಂಟೆಂದು ತಿಳಿದೆಯೋ? ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಅವನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಬೇಕಾಗಿರಬಹುದು ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನವು ತಪ್ಪುವುದೆಂದಿರುವೆಯೋ? ನೀನಿನ್ನೂ ಮುಗ್ಧೆ! ಅವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದವಳಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪ್ರೇಮವಿರುವುದೆ? ನೋಡು! ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾವು ಭಂಗಾರವನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಸವಿಯೂಟಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದೋ ಹೇಗೆ?..... ಈಗ ನೋಡು! ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ತಾಸು ಉಂಡು ಸಲಿಯುತ್ತಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಹಸಿದು ಸಾಯುತ್ತಿರುವೆ? ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಸುತೀಲಿ! ನಿನ್ನೇ ಸೌಂದರ್ಯ.....

ಸುತೀಲಿ—|ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ತಲಿಯುತ್ತಿ ದರ್ಶನ ತಪ್ಪರದಿಂದ
 ಡ) 'ಮಹಾಶಯ! ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಉಪವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ ಇದೆ ನನ್ನರಾರು ವಂದನೆಗಳು! ಇನ್ನು ಹೊರಡಿರಿ!' "

ತಂತ್ರ—(ಗರ್ವದಿಂದ ಪರಿಹಾಸವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿ)-ಮುಗ್ಧೆ! ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವೆ. ಈ ನವಯೌವನ ರೂಪಲಾಪ ಲಾಭದಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಸಂಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸು. ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವನಾಗಿಲ್ಲ! ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಡು. ನಿನಗೆ

ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುವೆನೆಲ್ಲದೆ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ದಾಸಾನುದಾಸನಾಗಿರುವೆನು. ನಿನಗಂದೆಂದಿಗೂ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊರತೆಯಾಗದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಎಳಂಬಿಸಬೇಡ.....

ಸುತೀಲೆಗೆ ಕೋಪವು ಮಿತಿಮೀರಿತು. ಶೋಕದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ಆಗಲೇ ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉಪಾಯಶೂಂತರ ಎಲ್ಲದೆ ಕಡೆಗೆ ಎಕ್ಕತಸ್ಪರದಿಂದ—ಹುಡ್ಡೆ! ಹೊರಡು, ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡ! ನಿನ್ನ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಾದಿಗಳು ನನಗೆ ಬೇಡ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಗಿಲಾದ ವಸ್ತು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮತ್ತಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರು. ಮೂರ್ಖ! ರಾವಣನಿಗೆ ವಶ್ಯರ್ಥ-ಅಧಿಕಾರಾದಿಗಳು ಪೋರಳವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಸೀತೆಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದುದು; ಆದರೂ ಅವಳು ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುಲ್ಲಿಗೂ ಕಡೆಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಲಮನೋವೃತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಹತ್ಫಲವನ್ನೇ ಹೊಂದಿದಳಲ್ಲವೆ? ಆ ದೇವಿಯ ದಾಸಿಯೇ ನಾನೆಂದು ತಿಳಿ. ಈ ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ವಶ್ಯರ್ಥಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆನು. ಆತನ ಅನುಗ್ರಹ ಬಲದಿಂದ ಈ ಶರೀರವು ನಷ್ಟವಾದರೂ ಆತನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಜಲಿಸಲಾರವೆಂದು ನಂಬು! ನೀನೀಚರಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೇರಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಡೆ!

ತಂತ್ರ—(ಕಾತರಸ್ವರದಿಂದ,) ಬೇಡ, ಸುತೀಲೆ! ಹೀಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಿಯಾಗಬೇಡ!! ನಿನ್ನ ಸುಖವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಿರುವವನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯಾದ ಬಿರುನುಡಿ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಟಮಾಡಬೇಡ.

ಸುಶೀಲೆ — ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆ ದುರ್ಲಭವಸ್ತುವನ್ನ ಬಯಸುವೆ? ಈ ದುರಾಲೆ ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ತಂತ್ರ — ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳುವೆ ರಾಜ್ಯವೆ? ಸುಶೀಲೆ! ನೀನಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಲವಂತವಿಂದಾದರೂ ನನ್ನ ಇಚ್ಛಾವ್ಯತೆಗಳಿಗೆ, ಇಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ-ಎಂತಾದರೊಂದುದಿನ, ನನ್ನನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರಲಾರೆನು! ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಅನಂತ.....

ಸುಶೀಲೆ — ವಾಸಿ! ನಿನ್ನೀ ಉನ್ನತ ಪ್ರಲಾಪಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಕಾರ! ಮತ್ತೆ ಈ ಮಾತೆತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟುಹೋಗು. ನನ್ನ ಸುಖದ ಚಿಂತೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ! ನನ್ನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಸತ್ತೀತ್ತಿವೊವೇ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮುಟ್ಟಲಾರೆ! ಭ್ರಷ್ಟ! ಹೆಂಗಳು ಎಂದಿನವರೆಗೆ ತನ್ನ ಸತ್ತೀತ್ತವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳೋ, ಅಂದಿನವರೆಗೆ ಅವಳು ಅಜ್ಜಿ, ಆದರೆ ನಿನ್ನಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅತಿ ಬಲಯೇ! ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗನಿಸಿದಳಾದರೆ, ಆಗ ಅವಳಂತಹ ನೀಚವಸ್ತುವೊಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದರು. ಹೋಗು! ನಿನ್ನ ಅತೆಯಲ್ಲಿ ಎಳೆವಾಡರೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಂದಿಗೂ ಕೈ ಕೂಡಲಾರವೆಂದು ತಿಳಿ.

ತಂತ್ರ — ಹಾಗೋ? ನಿಜವೋ? ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಹೊರಡಲಿ? ನೀನು....

ಸುಶೀಲೆ — ಹೀ! ಎಲ್ಲವೇಡ, ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ಅನುಗ್ರಹವು ಮಾಡುವಾಗಿಯವನರಿಗೂ, ಮತ್ತೂ ಗುರುಜನರ ಉಪ

ದೇಶಾಮೃತವು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವವರೆಗೂ
 ಆತ್ಮದ್ರೋಹ, ಗುರುದ್ರೋಹ, ಪತಿದ್ರೋಹಾದಿಗಳಿಗೆಂದಿಗೂ
 ನಾನು ಎಡೆಕೊಡಲಾರನು. ಹೊಂಟುಹೋಗು.

ತಂತ್ರ—ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಸಾಯುವೆ ! ನಿನಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಗಂಡನೂ
 ಸಾಯುವನು. ಇದು ನಿಜವು.

ಸುಶೀಲೆ—ಸಾಯುವೆನು ; ನನ್ನ ಪತಿಯ ಸಂಗಡ ನಾನೂ ಸಾಯುವು
 ದೆಂದರೆ ಸಂತೋಷವೇ ಸರಿ. ಹಗಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇರಳೂ,
 ನೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಸ್ತುವೂ ಹೇಗೆ ಇರಲಾರದೋ, ಹಾಗೆಯೇ
 ಹುಟ್ಟು (ಜನ್ಮ) ಸಾವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದು. ನನ್ನ ಪತಿಯ
 ಸಾವಿಗೆ ನೀನು ಕಾರಣಾಧಿಪತನಾದರೆ ಇಹವರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ
 ಯಾಶನೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಭಾವಿಸಿ
 ನೋಡು ? ಇನ್ನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಇಲ್ಲಿಂದ ವೊದಲು
 ಹೋರನು.

ತಂತ್ರ—ಕೈ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿ ಕರ್ಕ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ-ವಾಪಿ!
 ಇಂದಿ || ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ಒಂದು
 ವಾರದೊಳಗಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನೇ ಕಾರಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ ಪ್ರತೀಕಾರ
 ವನ್ನು ಹೊಂದುವೆ !” ಎಂದುಸಿರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಉನ್ನತನಂತೆ
 ಹೊಂಟು ಹೋದನು.

ವಾಪ ! ಸುಶೀಲೆಗೆ ಯೆತೆ,-ಅನುಶಾಸ,-ಕಳವಳಗಳು ಮಿತಿ
 ಮಾರಿದ್ದುವು. ಇದರಿರುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೊಂದಲು ಅವ
 ಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂಬುದನ್ನರಿಯಲಾರದೆ ಕಾಶರಿಸಿ,
 ಕಣ್ಣೀರಂಸುರಿಸುತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ದೇವತಾವ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ತೊಡಗಿ—ದೇವರ
 ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆದೋ ಶಬ್ದಿಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿ ಪರವತಕಾದಳು.

|| ಶ್ರೀ ||

ಶ್ರೀಶ್ರೀಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ಕ್ರೋಧಾಸಲ.)

ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದುಹೋಗಿದ್ದುದು. ತಾಂತಿ ದೇವಿ, ಜಯವತಾಕೆಯನ್ನತ್ತಿಹಿಡಿದು, ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಯೂರಿಯೊಬ್ಬಳೇ ತೂಕಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಬೀದಿಯ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುದು. ಸುತೀಲೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಾಹ್ಯವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಮೃತಿಯೇ ಉಂಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತೂಕಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಯೂರಿಯ ಕಿವಿಯನ್ನು ಕೊರೆವಂತೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಾದ ಎನ್ನೋದನು ಬೀದಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಕೂಗಿದ ತಟ್ಟವು ಕೇಳಬಂದುದು. ಮಯೂರಿಯು ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ತಾನು ಮೊದಲು ಕುಳಿತಿದ್ದೆಣೆಗೇ ಬಂದು ನಿಂತಳು.

ಎನ್ನೋದ—' ಮಯೂರಿ ! ಯಜಮಾನಿಯೆಲ್ಲಿ ? '

ಮಯೂರಿ—ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ—

ಎನ್ನೋದನು ದೇವರ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದನು. ಸುತೀಲೆ ಎಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. —' ಸಾಕು ; ಎಳು-ಎಳು ! ' ಎಂದೆರಡುಬಾರಿ ಕೂಗಿದನು. ಆದರೂ ಸುತೀಲೆಗೆ ಎಷ್ಟರ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ನೋದನು ಕೋಪಗೊಂಡು, —' ಈ ಹಾಳು ಪೈಶಾಚವು ಇನ್ನೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಲಿಗದ ಒದ್ದನು.

ಸುತೀಲೆಗೆ ಎಷ್ಟರವಾಯ್ತು, — ಚಿಕಿತೆಯಾಗಿ—' ಯಾರದು ? ' ಎಂದು ಕೂಗಿದಳು,

ಎನೋ—ಕಂಠ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ—ನಾನು, ನಿನ್ನ ಭಾಗದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ !
 ಸುತೀಲೆ—ಕಂಠ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಸಾಕಾರ
 ಬ್ರಹ್ಮಶಸ್ತ್ರದವನಾದ ಪತಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ! ಆನಂದಕ್ಕೆ
 ಪಾರವಿಲ್ಲ ; ಅನುಕಾಶಕ್ಕೆ ಅಂಶವಿಲ್ಲ ; ವಂದಿಸಿದಳು. ಅನು
 ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು— ಸ್ವಾಮಿ ! ಇಂದೇಕೆ ಇಷ್ಟು
 ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ?”

ಎನೋ—ಅದಿವರಿ ; ದೇವರ ಮುಂಗೆ ಮಹಾಶಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ
 ಯಲ್ಲವೆ ? ಎನೇನು ವರಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ ? ನಾನು
 ಸಾಯಬೇಕೆಂದೊ ?

ಸುತೀಲೆ—ಅಂಕು ವರವೇನೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೋರಿದ
 ವರವು ನನಗೆ ದೊರೆತಿದೆ.

ಎನೋ—ಎನದು ?

ಸುತೀಲೆ—ತಮ್ಮ ಆಗಮವೇ !

ಎನೋ—ಹೇಗೆ ? ನಾನು ಬಾರದಿದ್ದರೆಯೇ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೆ ?

ಸುತೀಲೆ—ತಮ್ಮ ಪಾದಸೇವೆಯೊಂದೇ ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾ
 ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿರದು. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಯಿಸುತ್ತಿರುವ
 ಅಪಲಾಪಿಗಳ ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಅನಿರೀಯನ್ನು ಒಡರವಾಡಬೇ
 ಕೆಂಬುದೇ ಧಗವಂತನಲ್ಲಿ ಇನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಎನೋ—ಗವಳದಿಂದ ನಕ್ಕು,—ನಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಈ ಕುಟಿಲ
 ನಟನೆಯನ್ನೂ ಬಲ್ಲೆನು. ಇಂತಹ ಚಾಕಣಕ್ಕಿವಾ, ಮರುಳು
 ಮಾಡುವ ಮೋಹಿನಿ ಎದ್ದೆಯೂ, ಇನ್ನಂತಹ ಪ್ರೀತಿಯೂಡ
 ನೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು.

ಸುಖೀಲೆ—ನಾಥ! ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವಿರುವವರೆಗೂ, ನಾನು ಅಂಶಹ ದೋಷಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡಲಾರನು. ತಾವು ಹೇಗೆ ಧಾವಿಸಿದರೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೇ!

ವಿನೋ—ಆಗಲಿ; ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳು?

ಸುಖೀಲೆ—ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದೇನು! ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆಯೇ ನೀವು ನನ್ನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿರಿ; ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಈಗ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ವಿನೋ—ಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಅವರ ಮಾತುಗಳೂ ಎಂದಿಗೂ ನಂಬುಗೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಭಾವವಾದ ಜವಲ ಚಿತ್ತವು ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವತ್ತುಬಗೆಯಾಗಿ ತಿರುಗುವದು! ಎಲ್ಲರ ಲ್ಲಿಯೂ, ವಂಚನೆಯೇ! ಅವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳೆಂಬುದೇ ಕುಲದೇವತೆ!

ಸುಖೀಲೆ—ನಾಥ! ನಾನೆಂದಿಗೂ ಸುಳ್ಳಾಡುವವಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯಾಳ್ಳಿ ಯಾರಾದರೂ, ಕೆಲವರು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಗೆ ಕುಲಂಕವನ್ನು ಹೊರೆಯಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ! ಸದಾ-ಚಾರಸಂಪನ್ನೆಯಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ವೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯತದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀವೂ ಮಮ್ಮವಿರಲಾರದೇ? ಸತ್ಯಾತ್ಮರಲ್ಲಿ ದೋಷವು ನ್ಯಾಯೋಪಿಸುವುದು ತಕ್ಕುವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳದೇಕೆ? ಇದೇಕೆ ಶಂಕೆ?

ವಿನೋ—ನಿನ್ನ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಮಹಾ ಸಾಧ್ವಿ! ಅದಿಂತಲಿ. ಮುಘ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನಿಗೆ ಆರಾರು ಒಂದಿದ್ದರು? ವಿನೇನು ನಡೆಯಿತು? ಯಾರಾರು ವಿನನ್ನು ಹೇಳಿದರು? ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಹೇಳು,

ಸುಶೀಲೆ—ಮನೆ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನಿ ದಿರು ನೋಡುತ್ತೆ, ಓದುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನೆರೆಮನೆಯ ಗಿರಿಯ ಮ್ಮನು ಬಂದಿದ್ದಳು ಅವಳು ಹೊರಟುಹೋದಬಳಿಕ ತಂತ್ರ ನಾಥನೂ ಬಂದಿದ್ದನು. ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರವತದಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬ ರೂ ಏನೇನನ್ನೋ ಕೆಲವು ಅಪ್ರಿಯಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನನ್ನಿಂದ ಅವಮಾನಿತರಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಎನೋ— ಅದೆಂತಹ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತುಗಳು ?

ಸುಶೀಲೆ—ಅ ಮಾತುಗಳು ನೆನೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ !

ಎನೋ—ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆವಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ಸುಶೀಲೆ—ಮರೆವಾಡುವುದಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತುಗಳು ತಮ್ಮ ಅನಿಷ್ಟ ವನ್ನೇ ಕೋರತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೂ ನಾನು ಹೇಳಲಾರನು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಗೆಯದೆ ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕು ! ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆಪಂದೆ—

ಎನೋ—ಏನು ? ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಆಪಂದೆಯೆ ? ನಿನ್ನ ಬಾವನು ನನ್ನನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದನೆ ? ಚಿ! ಇಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಿಸಂ ಧಾನವು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಏಕೆ ಈ ಸುಳ್ಳು ? ಮಾಡು ! ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡು !! ನಾನು ಕಾರ್ಯಗೌರವದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ತಡವಾದರೆ, ಹಸಿದಿರಬೇಡವೆಂದು ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ? ಅದರೂ ನೀನು ಊಟಮಾಡದೆ ನಾಯುತ್ಪಿ ರುವುದೇಕೆ ? ಕಂಡವರೆಡನೆ ಮನೆವಾಳ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಬಂದಂತೆ ಹೇಳುವುದೇಕೆ ?

ಸುಶೀಲೆ— ಕಂಪಿತಸ್ವರದಿಂದ — ಪ್ರಭೋ ! ತಾವು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತೊಳಲುವರೊಡು

ನಾನು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಈವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹವಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿರುವೆನು. ನಾನು ಅಂತಹ ಅಭಿ ಸಂಧಾನವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ! ನೀವೇ ನನ್ನ ಜೀವನ ಸರ್ವಸ್ವ ! ಇತರರು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಿರುವ ದೋಷಗಳು ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ನಾನು ನಿಜವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ಕಂಡು ಭಾವಿಸಲಾರೆನು. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಲಾಭವೊಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವುದೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನನ್ನು ಹೇಳಲಿ ? (ಸುಶೀಲೆಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾತು ಹೊರಡದೆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ಪತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು.)

ಎನೋ — (ತಲೆದೂಗಿ ಪರಿಹಾಸದಿಂದ ನಗುತ್ತೆ) — 'ಮಾಯಾವಿನಿ !
 " ಅತಿವಿನಯಂ ಧೂತಲಕ್ಷಣಂ " ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆತ್ಮನು ಕಲುಷಿತನಾಗಿರುವನೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿ ತಿಳಿದೆನು. ನೀನು ನನಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನಾಜರಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಜನನ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನಟನೆಯೊಂದೂ ರುಚಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. " ಎಂದಾಡಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೆಂಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಜಮ್ಮ ಕೂರವಾಗಿ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಸುಶೀಲೆ — ಉಕ್ಕಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ತಡೆದು, ಗದ್ದದಸ್ವರ ದಿಂದ — " ಸ್ವಾಮಿನಾಥ ! ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಲಾರದವರು, ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ನಂಬಲಾರದವರು. ತಮ್ಮ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಪಕ್ಕಾಗತಕ್ಕವಳಲ್ಲ ವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿರಿ ! " ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಪತಿಯ ಪದಕಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು.

ಎನೋ—ಉನ್ನತನಂತೆ ವಿಶ್ವತಸ್ವರದಿಂದ.—ಧೂರ್ತೇ ! ನೀನೇ ನನ್ನ ಸುಖದ ದಾರಿಯಲ್ಲರುವ ಪ್ರಬಲ ಕಂಟಕ. ನಿನ್ನೇ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಇಷ್ಟಾರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದದಿರಲಾರೆ ! ತಿಳಿದೆಡ್ಡೆ ತ್ತಿರು.” ಎಂದು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಎಡಗಾಲಿಂದೊಡ್ಡ ನೂಕಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಆಡಲೆಯೂ, ಆರೈಯೂ, ಪತ್ಯಾಗ್ರಹಭೀತಿಸಂತಪ್ತೆಯೂ ಆದ ಸುಶೀಲೆ, ಏನನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು ? ನೀರವವಾಗಿ ರೋದಿ ಸುತ್ತಿ ಅಲ್ಲೆಯೇ ಮೈ ಮರೆದು ಮಲಗಿದಳು. ಅವಳ ಆಗಲನ ಮನೋವ್ಯಾಕುಲವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದುದೆಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಾ ಕ್ಷುದ್ರಲೇಖನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಯಿಲ್ಲ.

ಸಹೃದಯಸೋದರೀ ಸೋದರರೇ !

ಭಾರತ ವಷಾದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಸಾರಗಳಿಲ್ಲ ? ಇದೇನು ? ಮನೆಯ ? ಸಂಸಾರವೆ ? ನಿವ್ವಾರಣವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಕ್ರೋಧವಿವೇಕವಿಲ್ಲದ ನಿಷ್ಕವಟಿಯಾದ ಸಾಧ್ವಿಯ ಕಣ್ಣಳಿಂದ ಹರಿದ ಬಿನ್ನೀರು, ಅವ ದೇಶವನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಲೊಲ್ಲದೆ ? ತನ್ನ ಇತಿಯ ನೈಜ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದೂ, ಸುಗುಣವತಿಯೆಂಬ ಅನುಭವವುಂಟಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಂತಹ ನಾರೀಮಣಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸುವ, ಚಿಂತೀಡುವಾಗುವಾತನು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕ್ಷುದ್ರ ಜೀವಿಗಳಾದ ನಾಯಿ-ಸುಳಿಗಳೂ ಕಡೆಯೂದ ಲೋಕಕಂಟಕನಿನ್ನಿ ಸುವನ್ನದೆ ಮಾನವ ನೆನ್ನಿ ಸುವನೆ ? ಅಂತಹವಿಂದ ದೇಶವು ಅಭಿಷ್ಯದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದೆಂಬ ಆಶೆ, ಎಳ್ಳವ್ಯಾದರೂ ಇರುವುದೆ ? ನಿರ್ಭರಕವಾದ ಅವನ ಜೀವಿತವು ಭೂಭಾರಭೂತವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ?

|| ಶ್ರೀಃ ||

ಚತುರ್ಥ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ಅಂತರಂಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.)

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಘಟಿಕೆಗಳ ನಮಯ ; ಸಕಲ ಡರಾಡರಾತ್ಮಕ ಪ್ರವಂಜವನ್ನೂ ಸಮತಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯ ದೇವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಮಸ್ತ ವ್ರಾಣಿಗಳ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾದ ಜಗದ್ವಿಕ್ಷುಪ್ತ ಸರ್ವರಕ್ಷಕನು. ಆದರೂ, ಕುದ್ರಮಾನವನು ಆತನನ್ನೇ ದೂರುವನು. (ಇದಲ್ಲವೇ ಸ್ವಕಾರ್ಯಧುರಂಧರರ ಸ್ವಭಾವವೆಂಬುದು ?) ಆದಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ವಾತಕರ ಪೂರ್ಣಪುಷ್ಪತಿಯಾದ ಗಿರಿಯಮ್ಮನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂಗಡೆಯ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ತಾಂಬೂಲಾರ್ವಣದಿಂದ ನಲಿದು, ಹಾಡುತ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೇ ತಂತ್ರನಾಥನೂ ಬಂದು ಅವಳಿದರ ಹತ್ತಿರದಿಲ್ಲೆಯೇ ಕುಳಿತನು.

ಗು.—ಹಾಡನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. — ತಂತ್ರನಾಥ! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೌಖ್ಯವಷ್ಟೆ ?

ತಂತ್ರ—ಎಲ್ಲರೂ ಸೌಖ್ಯವೇ.

ಗು.—ಇಂದೇಕೆ ಹೀಗಿರುವೆ ? ದೇಹಸ್ಥಿತಿ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು ?

ತಂತ್ರ—ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ; ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಾನವಿಲ್ಲ.

ಗು.—ಆರೋಗ್ಯ ?

ತಂತ್ರ—ಅದನ್ನೇಕೆ ಕೇಳುವಿರಿ ? ಬಹು ಅಂತರಂಗ; ಅನರ್ಥಕಾರಿ
 ಗಿರಿ—ಕುತೂಹಲದಿಂದ.— ಅದೇನು ? ಹೇಳಲಾಗದಷ್ಟು ಗುಟ್ಟೇ ?
 ತಂತ್ರ—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ : ಆದರೂ ಬಲು ಗುಟ್ಟಾ
 ಗಿರತಕ್ಕದು.

ಗಿರಿ—ನನ್ನ ವಿಷಯವು ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ? ಹೇಳು—

ತಂತ್ರ—ಅದನ್ನು ತಾವು ಹೊರಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಹೇಳುವೆನು.

ಗಿರಿ—ಇಲ್ಲವವು ! ನನ್ನನ್ನೇ ! ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ—ಸುತೀಲೆ ತನುಗೇನಾಗಬೇಕು ?

ಗಿರಿ—ಆ ದುಃಖಂಕಾರಿಯ ಹುಡುಗಿಗೂ ನನಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.
 ಅವಳ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿನ ಸಂಗಾತಿ. ಅವಳ ಅತ್ತಿಯೂ
 ನನಗೆ ಬೇಕಾದವಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು.

ತಂತ್ರ—ಅವಳ ನಡೆನುಡಿ ವಿಚಾರವೇನಾದರೂ ತನುಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೋ !

ಗಿರಿ—ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ! ನೋಡುವುದಕ್ಕೇನೋ ಬಲು ಒಳ್ಳೆಯವಳಾಗಿ
 ಕಾಣುವಳು. ಓದು ಒಂದು ಬಲ್ಲ ಈ ಕಾಲದ ಹುಡುಗಿಯ
 ರನ್ನು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ ? ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಪುಸ್ತಕ
 ಪನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಳು. ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡು
 ವಳು.

ತಂತ್ರ—ನಿಜ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೆ ! ಹತ್ತಿಯಹಣ್ಣು ಮೇಲೆ
 ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು, ಅದರೇನು ? ಸುತೀ
 ಲೆಯ ಹೆಸರೂ ಬೆನ್ನಾಗಿರುವುದು. ನಡೆನುಡಿ ಮಾತ್ರವೇ

ಗ೦—ಗ೦ಯಮ್ಮನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆತುರದಿಂದ,
 'ಎನು ? ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದೇನು ?'

ತಂತ್ರ—ನುತ್ತೇನು ? ಕುಲಟವತನವೊಂದೇ ಸಾಲದೆ ?

ಗ೦—ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ,—ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು !''

ತಂತ್ರ—(ಕಳ್ಳನೆಂದಿದ್ದರೂ ಹೊರಬೀಳುವನಲ್ಲವೆ ?) ನನ್ನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಮತ್ತಾವುದು ?

ಗ೦—ಹೇಗೆ ? ನೀನೇನಾದರೂ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆಯೋ ? ಎಶೇಷವೇನು ?

ತಂತ್ರ—ಎಸೋದನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದೆನು, ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಗ೦—ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಳೇನು ? ಏನಾಯ್ತು ?

ತಂತ್ರ—ತುಟಿಯನ್ನು ತುದಿನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುತ್ತೆ. ನಡೆದದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಹೆಣೆಕೆಯಾಗುವುದು. ನೀವು ಯಾರೊಡನೆಯೂ,.....

ಗ೦—ತಂತ್ರನಾಥ ! ನಾನೂ ಯಾರೊಡನೆಯಾಗರೂ, ಎಂದಿಗಾದರೂ ಹೇಳುವೆನೇನು ?

ತಂತ್ರ—ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದಳು. ಆ ಬಳಿಕ.....

ಗ೦—ಓದಿ ಕಟ್ಟಳು ! ತಿಳಿಗೇಡುವಿಷ್ಟೆ !! ಆಮೇಲೆ?

ತಂತ್ರ—ಆತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ—ತೊದಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ,—ಆಮೇಲೇನು? ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ನನಗೆ ಬಲವಾಗಿತ್ತು.

ಅದರೂ, ನನ್ನ ತಂದೆ.....ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ
ಶಾದರೂ ಏನಾಯ್ತು ? ನನ್ನನ್ನು.....

ಗ೦—ಸಾಕು ! ಸಾಕು!! ಕೇಳಲಾರದೆನಪ್ಪು ! ನಿನ್ನೆಯಸಾಯಂಕಾಲ,
ನನಗೆಷ್ಟೋ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದವಳಿಗೆ ಈ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸ
ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ತಿಳಿವು ಬೇಡವೇ ? ಈಗಿನ ಹುಡುಗಿಯರೇನಪ್ಪು!
ಹಾಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲ್ಪುಬರುವರೆಂದೇ ಕಾಣು
ವುದು. ಆಗಲಿ. ಈದಿನ ಅವಳಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವಳ ಗಂಡನೂ
ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಅವನಿದಿರಾಗಿಯೇ ಅವಳ ಸಿಕ್ಕ
ವನ್ನು ಇಳಿಸಿಬರುತ್ತೇನೆ !

ತಂತ್ರ—ನೋಡಿದಿರಾ ! ಇದಕ್ಕೆ.....

ಗ೦—ಇಲ್ಲವಪ್ಪು ! ನನಗೆ ಏನು ರಹಸ್ಯವೋಗುತ್ತಿದೆ ! ಇರಲಿ,
ಮುಂದೆಹೇಳು ?

ತಂತ್ರ—ಅವಳು ನಿನ್ನೆಯರಾತ್ರಿಯೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಓಡಿಬರಲು ಸಿದ್ಧಳಾ
ಗಿದ್ದಳು. ಕಯ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿದನಗನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತರುವೆನೆಂದಳು;
ನನಗೇ ಭಯವಾಯ್ತು. ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ
ಬರುವೆನೆಂದುಹೇಳಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಒಂದೆನೋ ? ಹೇಳಲಾ
ರೆನು. ಇನ್ನು ಈ ಬನ್ನವಿರುವವರೆಗೂ ಅವರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ
ಬಾರದವ್ವು! ಅವಳ ಅಕ್ಕ ಅನ್ನ ಹಿರಿಯ ಕೆಂಡತಿ, ಇದ್ದಕ್ಕಿಲ್ಲ-
ಅವಳೆಂತಹ ಪತಿವ್ರತೆ ! ಇವಳೆಂದ ಸಂಬರಗಿಲ್ಲಾ ಅನುಮಾನ.
ಈ ವಿಚಾರ ತುಂಬಾ ಗುಟ್ಟಾಗಿರಲನ್ನು! ತಲೆಹೋಗುವನಾಳು!
ಎಲ್ಲಿಯೂದರೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ! ಜೋಕಿ ! ಜೋಕಿ! ಗುಟ್ಟು
ಕಟ್ಟಾದರೆ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪದು.

ಗ೦—ಗಲ್ಲದಮೇಲೆ ಕಯ್ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, — ಹಾಳಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುದ್ದಿ !
 ನೋಡು: ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ
 ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಏಷ್ಟು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ! ನೀನೇನು ನನ್ನನ್ನು
 ಅಕ್ಕನಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ ? ಅವಳಿಗೇನುಬಂದಿದೆ?
 ಕೇಡುಗಾಲದ ಬುದ್ಧಿ ? ಪವಿತ್ರವಾದ ಕುಳಿ, ಅಸಾಧಾರಣವಾದ
 ರೂಪಲಾವಣ್ಯ, ವ್ರಾಪ್ಯವಾದ ಯೌವನ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಾರೀ
 ಧನುಳ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಷಣಕಸುಖಕ್ಕಾಶೆಪಟ್ಟು ಹಾಳುಮಾಡಿ
 ಕೊಳ್ಳುವಳಲ್ಲಾ ! ಎಂಬುದೊಂದೇ ನನಗೆ ಸಂಕಟಹೇಗಾದರೂ
 ಅವಳು ದಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದೇನು ?
 ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವಳು ಹತ್ತಿ ಮಾತುಗ
 ಳಾಡಿ ಹಳಿಯತೊಡುಗುವಳು,

ತ೦ತ್ರ—ಕಾವು ಹೇಳುವುದರಂದೇನೂ ಘನವಿಲ್ಲ. ವಿನೋದನು ನಿಮ್ಮ
 ಮನೆಗೆ ಬರುವುದಂತಿಹಿ ?

ಗ೦—ಏಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ಒರುತ್ತಿರುತ್ತಾನು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ-ಅವನಿಗೆ
 ತುಂಬಾ ಸಂಬಂಧ.

ತ೦ತ್ರ—ಹಾಗಾದರೆ, ಇದು ಅವನಿಂದಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದೇಕು.
 ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಈ ವಿಷಯವ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ
 ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವನೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ಗ೦—ಸರಿ! ಸರಿ! ನಿನ್ನ ಜಾಲೋಪನೆಯೇ ಸರಿಯಾದುದು. ಹಾಗೆಯೇ
 ಮಾಡುವೆನು. ನನಗೇನು ಭಯ ? ಅವನಪ್ಪನಿಗೂ ನಾನು ಹೆದರಾ
 ವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯವೊದಗಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವನು, ನನ
 ಮನೆಗೆ ಬಾರದಂತೆಯೇ ಮಾಡಬಿಡುವೆನು.

ತಂತ್ರ—ಅಮ್ಮಾ ! ನಾನು ಹೇಳಿದನೆಂಬು ಬಾ ಯಿಬಿಟ್ಟೆ. ನನ್ನೂ
 ಅಭಿಪಂಧಿ ಹೊರಬಿತ್ತೆಂದರೆ,—ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರ ತಲೆ
 ಗಳೂ ಹೋದವು ! ಎಷ್ಟರಿಕೆ!—ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊರಟು
 ಹೋದನು.

(ಸುಹೃದರೇ! ಏನೆನ್ನುವಿರಿ? ಏನೋದನನ್ನು ದೂರುವಿರೋ? ತಂತ್ರ
 ನಾಥನನ್ನು ದೂರುವಿರೋ? ಕುತ್ತಿತ ಕಂಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ರೂ, ಸಾಧ್ವಿಯಾದ
 ಪರಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಕಲಂಕವನ್ನು ಹೊರೆಯುವವನಲ್ಲದ ಏನೋದನೇ ತಂತ್ರ
 ನಾಥನಿಗೂ ಮೇಲೆಂಬಿವಲ್ಲವೆ ? ಪಾಠಗೋ ಹೇಳಿರಿ.)

|| ಶ್ರೀ ||

ಪಂಚಮ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ)

ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಮನೆ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗ ಹೆಂಚಿನಮನೆ. ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆಯೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುದು, ಬೀದಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡನಾಲೆ, ಒಳಹೊಕ್ಕರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಡುಮನೆ; ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋದರೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಜಾರ; ಅದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದೆರಡು ಕಿರುಮನೆಗಳು; ಹಿಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಊಟದ ಅಂಗಳ; ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂಗಡೆ ಹಿತ್ತಲು; ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಗಡಗಳಿದ್ದುವು. ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಹಜಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಗಂಡನು ಓಲೆಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದನು.

ತಂತ್ರನಾಥನು ಹೊರಬುಹೋದ ಒಳಕ, ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಬಂದು ನಡುವೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ನಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಬಂದ ಎನೋದನು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು—“ಅಮ್ಮಾ ! ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯವರೇ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಗಿರಿಯಮ್ಮನು—“ಹಜಾರದಲ್ಲಿರುವರು ಹೋಗಿವೆ” ಎಂದಾಡಿ ಎನೋದನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ, ಅತ್ಯವಸರದಿಂದ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂಕಮ್ಮ, ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ ಎಂಬ ತನ್ನ ಜತಿ ಗೌರವಿಯರನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊಟದಮನೆಗೆ ಹೋರ ಬುಹೋದಳು. ಎನೋದನು ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, -ಎನು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯವರೇ ? ಎನೋದನು ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ರುವಂತಿದೆ ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ವಿಚಾರವೇನು ? ಈ ಎರಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಪಂಚಾಂಗಗಳು ಹನ್ನೆರಡು ಬಂದಿವೆ ಆವಾಷ್ವದಶಲ್ಲಿ ಎನೇನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುತೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗೇನು ! ಎಲ್ಲರೂ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರೇ ಆಗಿರುವರು.

ಎನೋದ—ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ, —ತಾನೇ ಒಂದು ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೇಕೆ ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ಏಕೆಪ್ಪ ? ಎನಾದರೂ ಅನುಮಾನಬಂದರೆ ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೊಂಡರಾಯ್ತು ! ನಾನೇಕೆ ಬರೆಯಲಿ ? ನೀನೇನು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಒರಲಿಲ್ಲ ? ಊರಲ್ಲೆರಲಿಲ್ಲವೇನು !

ಎನೋದ—ಊರಲ್ಲೆಯೇ ಇದ್ದೆನು. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರುಂಟಲಿಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ವೊನ್ನೆ ಊಟಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದೆನು. ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಗತನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇತ್ತ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ —ನಷ್ಟಾಯ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬೆತನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಬಹುದು ದೊರೆವುದು. ನಮ್ಮಿಂದೇನಾದೀತು ?

ಎನೋದ—ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಾಗದು. ನಾನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಬ್ಬಸ್ತುತ್ತು ತಿಳಿವಿಗೂ ಕಾರಣಭೂತರಾದ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಮರೆತರೆ ನಾನು ಕೃತಘ್ನ ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ಹೋಗಲಿ ; ನಿನ್ನ ಹುಣ್ಣಿಗೇನೋ ಅನಾರೋಗ್ಯವೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ನಿಜವೆ ?

ಎನೋದ—ಏನಿವರವರು ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ನಮ್ಮ ಮನೆಯಾಕೆ.

ಎನ್ನೋದ—ವನೇಂದೋ ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—“ ಅವಳೇನೋ ಉನ್ನತರೋಗಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾ “-ನೆ”
ಯೆಂದೂ, ಅದರಿಂದಲೇ ತನ್ನನ್ನು ಬಾಯ್ಗೆ ಬಂದ
ಕಳುಹಿಸಿದಳೆಂದೂ, ಹೇಳಿದಳು.

ಎನ್ನೋದ—ಅಡೊಂದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ಹೆಂಗಸರು ಚಪಲೆಯರು ; ಅವರ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ
ನಂಬಬಾರದು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಕಯ್ಯಾಲುಗಳನ್ನಾದರೂ
ಹುಚ್ಚಿಸಿ, ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಿಸಬಲ್ಲರು. ಸಂಸಾರದ ಸ್ಥಿತಿ
ಗತಿ ವಿಚಾರವು ಗುಟ್ಟಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಜೆನ್ನಾಗಿರುವುದು.
ಆ ಬಳಿಕ ರಸಹೀನವಾಗುವುದು. ಹೇಗೂ ಹೆಂಗಸರ ಮಾತನ್ನೇ
ನಂಬಿ, ನಡೆವವರು ಬದುಕುವ ಸಂಭವವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎನ್ನೋದ—ಸ್ವಾಮಿ ! ನನ್ನ ಹೆಂಗಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹದೇನಾದರೂ
ದೋಷವಿರುವುದೋ ?

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—ನಾನೇನು ಬಲ್ಲೆನು ? ನೀನಾವಾಗಲೂ ಹೆರವರ ಮನೆಯ
ಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿರುವೆ ? ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲೆಯೇ
ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹೆಂಗಸು, ನನ್ನ ಮೂವೆಯೇ ನಡೆಯಿ
ಸುವ ಕೆಲಸಗಳೆಂತಹವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೇ ತಿಳಿಯಲಾರನು.
ಇನ್ನು ನೀನಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನು ?

ಎನ್ನೋದ—ನೀವು ಹಂಗಿಸಬಾರದು. ನಾನು ಯಾವುದಾವರೂ
ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದಿರುವೆನು. ಜಾಗ್ರತೆ
ಯಾಗಿಯೇ ಸೇರುವೆನು.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ—“ಅದೀಗ ಚಕ್ರನುಡಿ !” ಎಂದು ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತಿರುಹಿ ಹಾಕುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಎನೋಡನು; ಆವಾವುದೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಊಟದ ಮನೆಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಜತೆಗಾರ್ತಿಯರೊಡನೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೂಟವು ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ದಿನದ ಸಭೆಗೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮನೇ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದ್ದಳು. ಮೊದಲು ಸಭಿಕರ ಆಡುಗೆ ಊಟ, ಉಪಚಾರಾದಿಗಳ ವಿಚಾರವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂದು ಸಭೆಗೆ ದಾರದಿದ್ದವರ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆತ್ಯಾದರದಿಂದ ನಡೆದು, ಅವರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಂದೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಬಳಿಕ ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದುವು. ತಿಮ್ಮಕ್ಕನ ಗಂಡನ ಸಂಬಳ-ರಾಜುಕ್ಕನ ಬಾವನ ವರಮಾನ ನೀತಮ್ಮನ ಗಂಡನ ವಿತರಣೆಯಿಲ್ಲದ ಬಡು-ರುಕ್ಕಿನೆಯಮ್ಮನ ಮನೆಯ ಆಡುಗೆ-ಆಲಮೇಲಮ್ಮನ ಮನೆಯ ಸವತಾರಾಧನೆಯ ಅದರ-ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟರ ಅಲೆದಾಟ-ಕದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾರವೂ ಅವಿವಾಹಿತೆಯಾಗಿರುವ ಗೌರಮ್ಮನ ಮಗಳ ವಿಚಾರ-ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಮಗನು ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷವಾರವೂ ಉಪನಯನಕರ್ಮಹೀನನಾಗಿರುವ ವಿಷಯ-ಏಧವಾ ವಿವಾಹ-ತ್ತೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆ ?

ವಾಚಕರ ! ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನೀವು ಬೇಸರಪಟ್ಟಿರದೇಕಲ್ಲವೆ ? ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದುದರಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವೂ ಹೊರಹೊರಟು. ಆ ವಿಷಯವು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದೆಂದೆ ಆದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು. ಆಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ, ಬೇಸರಗೊಳ್ಳದೆ, ಓದಿದರ ಫಲವೆಂತು.

ವೆಂಕಮ್ಮ — ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ ! ಏನು ಕೇಡುಗಾಲವೆನ್ನ ಬೇಕಮ್ಮ ! ಹಾಳು ಸುತೀಲೆ ಯಾವಾಗನೋಡಿದರೂ, ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದೇ ಇರುವಳು. ಹೆಂಗಸು.....ಗೆ ಓದೆಂದರೇನು ?

ಗಿರಿ — ಓದಿಗೆ ಬೆಂಕಿಬೀಳಲಿ ! ಹಾಳು.....ಸುದ್ದಿ !

ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ — ಏಕಮ್ಮ ! ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಜಾಣ್ಮೆ, ಗುಣ, ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೇನಮ್ಮ ? ಓದಿದರೆ ಕುಂದೇನು ?

ಗಿರಿ — ಎಲ್ಲವೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಡೆಂಡ [ಕರ್ಜಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಜೋಷನಾಪರನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಎನೋದನಿಗೆ ಕೆವಿಗಳು ನಾಲಕ್ಕಾದಂತಾದುವು. ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳತೊಡಗಿದನು. ಮತ್ತೆ ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಾಯ್ತು.]

ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ — ಹಾ ! ಏನಮ್ಮ ! ಅವಳಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗುಣಗಳು ? ನಾನೇನೋ ಅವಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವಳೆಂದೇ ತಿಳಿದಿರುವೆನು.

ಗಿರಿಯಮ್ಮ — ಅವಳ ಒಳ್ಳೆಯ ತನವು ಉರಿದು ಹೋಯ್ತು.....
.....ಅವಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಶಾಸವತಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದಿರುವಿರಿ ?

ವೆಂಕಮ್ಮ — ಹಾಳು ಓದುಗರಿಹಬಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರು ! ಅವರು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವೇ || ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಹು ಸಜ್ಜನೆಯರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರು. ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ ! ಆ.... ..ಗೆನು ಬಂದಿದೆಯಮ್ಮ, ಕೇಡುಗಾಲದ ಬುದ್ಧಿ ! ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಹಣೆಯ ತುಂಬ ಕುಂಕುಮ, ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಅರಿಸಿನ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲಮ್ಮ ! ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿದ್ದಾಗ, —

ಮೊನಾಕ್ಷಮ್ಮ — ಅದು ಹೋಗಲಿ, ಅವಳ ವಿಷಯವೇನು ? ಹೇಳಬಾರದೆ ?

ಗಿರಿಯಮ್ಮ—ಅದು ತುಂಬಾ ಗುಟ್ಟಾಗಿದೆಬೇಕಮ್ಮ.

ವೆಂಕಮ್ಮ—ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿ; ಅವಳ ಗಂಡನು ಹಜಾರದಲ್ಲಿರುವನು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರೂ ಇರುವರು.

ಗಿರಿಯಮ್ಮ—ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೆದರಲಿಲ್ಲ ? ಆ ಪೋಲಿಸ್ ನನ್ನ ಮುಂದಿನವನು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

ಮಾಸಾಕ್ಷಮ್ಮ—ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿಯೇ ಬಿಡಿ ?

ಗಿರಿಯಮ್ಮ—ಅವಳು ಯಾವನನ್ನೋ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಲು ಸಮಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಳು.

ವೆಂಕಮ್ಮ—ಯಾರನ್ನು ? ಯಾರು ಹೇಳಿದರು ?

ಗಿರಿಯಮ್ಮ—ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ತಲೆನಾಸಿದವನನ್ನು ! ಯಾವರಂಡೆ ಬಲ್ಲಳು ? ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು. ನಿನ್ನೆಯೇ ಓಡಿಹೋಗದೇ ಕೆಂದಿದ್ದಳು. ಪಾಪ ! ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಹೆದರಿ, ಮತ್ತೆ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದನಂತೆ ! ತುಂಬಿನಾಗಿದ್ದರೆ,—

ವೆಂಕಮ್ಮ—ಕುಲದ ಗೌರವವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವವಳು ಇದ್ದರೇನು ? ಸತ್ತರೇನು ? ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೇನು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆ ? ಅವನೇನು ಬಳಿ ತೊಟ್ಟಿರುವನೇ ? ಎಂತಹ ಪಂಡೆ.....?

ಎನ್ನೋವನಿಗೆ ಭಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವೆವು. ಮೇಲೆ ಕೈದ್ದು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.—‘ಅಮ್ಮ ! ಗಿರಿಯಮ್ಮ ! ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು; ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಇತ್ತೀಚಿನಲ್ಲಿ.’

ಗಿರಿಯಮ್ಮನು ಬಂದು ದರ್ಶಿತವ್ಯರದಿಂದ,—‘ಎನಪ್ಪ, ಅದು? ಉಡುಗೊರೆ !’

ಎನೋದ—ಸಂಕುಚಿತಭಾವದಿಂದ, —‘ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ
ತಾವು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೆ ? ಏನಾದರೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಂತೀ!
ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವಳೆ?

ಗಿರಿಯಮ್ಮ —ವೊಗದಿರುಹಿ !! ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಗುಣವನ್ನು ನೀನೇ
ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವಳ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದೇ
ವಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇರಲಿ ; ಹೋಗಪ್ಪ ! ಸಾಕು ! ಸಾಕು !!

ಎನೋದ—ಇದೆಲ್ಲವೂ ಏಕೆ ? ನೀವೇನಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯ
ನ್ನು ಬಲ್ಲರೊ ?

ಗಿರಿಯಮ್ಮ —ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಕಳಸವನ್ನು ಹಾಕಿ
ಸುತ್ತೀನಪ್ಪ ! ಅವಳು ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಪಡ್ಡಕ ತಂತ್ರನಾ
ಥನೊಡನೆ ಓಡಿಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಳು. ನಾನೇನೋಡಿದೆ.
ಅವನು ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ನಿನಗೂ ಹೆದರಿ, ಹೇಗೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಓಡಿಬಂದನು. ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಒಳಗೇ
ಎಂತೆಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಳೆಂದು ಒಲ್ಲೆ ? ನೀನಂತು,
ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಜ್ಜಂದಿರುಗಳಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಸಕ್ಕೂ
ಕಡೆಯಾಗಿ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ! ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದುರ್ವರ್ತನ
ದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಆಗೌರವವುಂಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳು
ತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಮುಖವು ಕೆಂಪೇರಿ ಕೋಪದಿಂದ
ಮಯ್ಯಡುಗುವಂತಾಯ್ತು. ಗಂಡನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಕರ್ಕಶಸ್ವ
ರದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ! ಇಂತಹ ಪೋಕರಿ
ಹುಡುಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸುವರಿ ! ಇಂತವರಿಂದ ನಿಮಗಾಗುವ
ಆದಾಯವೇನು ? ಈಗಳೂ ಹೊರಗೆ ಕಳಸಬಾರದೆ ? ನಿಮ
ಗೇಕೆ ಈ ಮಂಕುಬುದ್ಧಿ ?

ವಿನೋದನು ಕ್ಷೇತ್ರೋಷಗಳಿಂದ ಮಯ್ಯರೆತು. -ಅಮ್ಮ
 ಸಾಕು! ಸಾಕು! ನಿನುಗೂ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗೂ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೂ.
 ಇದೊ ಇದೊ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಂದನೆಗಳು!!' ಎಂದು ಕೈಯುಗಿದು,
 ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ— ಖಿನ್ನಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು.

ಗಿರಿಯಮ್ಮನು ಸಂತೋಷಾತಿಶಯದಿಂದ ಸಭಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
 ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದಿನ ಸಭೆಯನ್ನು ಎಸ
 ದೆಸಿದಳು.

ಸುಹೃದಯ ಸೋದರಿಯರೇ !

ನೀವೂ ಇಂತಹ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರೇ. ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ
 ಮೇಲೆ ನಿನುಗೆ ಆತ್ಮಾಗ್ರಹವಿರಬಹುದು ! ಆದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡುವೆ?
 ಒಂದು ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನಿಮ್ಮ
 ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಬೇರಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಒಪ್ಪಿಟ್ಟು
 ನಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಇದೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು.
 ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಇದೂ
 ಸುಳ್ಳಾಗಿ ತೋರಲಾರದು. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಭಾಸ
 ದರಿಗಿರುವವಿದ್ದರೂ-ಅವಳು ಇಂದೇ ಧೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಅನಂಗೀ
 ಕಾರ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮಯೂರಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಎನೋಡನು ಧಯದಿಂದ ಬೆದರಿ ನೋಡುತ್ತೆ—“ ಎನು ? ಪೋಲೀಸರು , ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ? ಹಾ- ಪೋಲಿಸರೆ ?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹಿಂಸುಮುಂದು ನೋಡದೆ ಹಿತ್ತಿಲ ಕದವನ್ನು ತೆರೆದು ಹೊರಬಿದ್ದು ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟನು. ಮಯೂರಿ, ಓಡಿದನು—ಹಿತ್ತಿಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಓಡಿದನು—ಹಿಡಿಯಿರಿ !—ಹಿಡಿಯಿರಿ !” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿ ಸುತೀಲೆಯನ್ನು ಪಚರಿಸಲು ದ್ಯುಕ್ತಿಯಾದಳು.

ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪೋಲಿಸು ಜವಾನರೂ ಎನೋಡನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋದರು. ಅಧ್ಯಭ್ರಾತೃಗಳೇ !

ಎನೋಡನಂತಹ ಸುಖಬಾಹಿರರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಈಗಲೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಅಂಥವರನ್ನು ಅವ ಧನ್ಯವಾದದಿಂದ ಸಂಸ್ತುತಿಸಿ, ಧನ್ಯರಾಗು ? ಹೋಗಲಿ, ಉಳಿದವರಾದರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವತೀಮಾನ ಯರಲ್ಲಿ ಮುಳಿದು ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಹುದಷ್ಟೆ ! (ಹಾಗಾಗಲಿ)

ಶ್ರೀ.

ಅಷ್ಟಮ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ಪಾಪಪಂಕ)

ಮಲೆಯವರದ ನುಗಳವಾಂವೇಟಿಗೆ ನೇರಿದ ಓಣಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮನೆ. ಮನೆಯೇನೂ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಮಹಡಿಯ ಮನೆಯಾದುದರಿಂದ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಶೂನ್ಯಾಂತರಂಗದ ಮಲಿನತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವಳ ಮನೆಯೂ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಸಾಕು.

ಜವಲೆ, ಬೀದಿಯ ಬಾಗಿಲ ನಡುವೆ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರನಾಥನೊಡನೆ ಲಿಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ತಂತ್ರನಾಥ-ಜವಲೆ-ಇಬ್ಬರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತ್ತು. ಈ ಕೂರ್ಮಗಾರರ ಕುಹುಕವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕವರ್ಗವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದೊಲ್ಲತಲ್ಲವೆ ?

ಜವಲೆ:— ನೀವು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಾರುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ತಂತ್ರ— ಎಂದೂ ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನ ಕೊಠರಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ.....

ಜವಲೆ— ನಗುತ್ತ—||೪|| ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ; ನೀವು ಪುನಃ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ. ಕಡೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತರೂ ಮರೆಯಬಹುದು | ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನೂ ಹುಡುಗಿ ಆದರೂ ಅವಳು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆಯಾದ ಬಳಿಕ ನೀವು ನನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದೇನು ? ಈಗ ನೋಡಿರಿ! ಎನ್ನೋದನು ನನ್ನಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವನು.

ಆದರೂ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು, ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಮರು
ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದರೆ
ನಾನು ಚಾಕಚಕ್ಯದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವುಂ
ಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವೆನು. ನಿನ್ನೆಯೇ ಅವಳಮೇಲೆ ಅಲ್ಲದ
ಸಲ್ಲದ ದೋಷವನ್ನು ಹೊರೆಯಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹೆನ್ನಾಗಿ ಕೆರಳಿಸಿ
ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆನು. ಆದರೂ ನಿನ್ನೆ ಅವನು ಏತರಂದಲೋ
ದುಡುಕಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆ ದೊರೆತುದರಿಂದ ನಾನೇ
ಹೋಗಿ, ಅಚ್ಚಿದ್ಧ ಉರಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಾರಿಮಾಡಿ ಹಬ್ಬಿ
ಸಿಬಿಟ್ಟು ಒಂದೆನು. ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಅವನ ಕೋವಾ
ಗ್ನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಮುತೀಲೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬೇಕು ! ಅಲ್ಲದೆ ಮಯೂ
ರಿಯೂ ಒಲಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನ ಕೃತಘ್ನತೆಗೆ ಇದೇ
ಪ್ರತೀಕಾರವಲ್ಲವೆ ?”

ತಂತ್ರ — ಅದೇನು ?

ಜವಲೆ—ನೀವು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ
ವನ್ನೂ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಒರೆದು ರಚಿಸಿರಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವೆ
ನೆಂದು ಹೇಳಿ. ಸುಖವಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸಮಾಡಿರುವನು.
ಅವನಿಂದಾದ ಹಿಂಸೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು !! ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಈ ದಿನ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿ
ದ ಹೂಟವು ಹೇಗೂ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬು
ವೆನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞಳಾಗಿರುವೆನು.

ತಂತ್ರನಾಥನು ಜವಲೆಗೆ ಬಿನ್ನು ತಟ್ಟಿ, — “ಭಲೆ ! ಜವಲೆ!
ಭಲೆ !! ಈಗ ನಿನ್ನ ಮಾಟದ ಹೂಟವು ತಿಳಿಯಿತು. ಬಂದವ
ರನ್ನು ಆದರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಪೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು

ಗಿರುವ ಜಾತುವೃತ್ತ, ಮತ್ತಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಾರದು. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಂವಿನಿಂದ ನನಗೆ ಮನೆ-ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮರೆತೇಹೋಗಿರುವರು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ಒಳಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಗಿರುವುದು. ನಿನಗೆ ಏನುಬೇಕಾದರೂ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವೆನು' ಎಂದು ಜಪಲೆಯ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತನು.

ವಾತಕವರ್ಗ !

ಇಲಿ, ಹಾವುಗಳು ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಜಿಲವನ್ನೂ, ಹುತ್ತವನ್ನೂ ಹುಡುಕುವುದು ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲವೆ ? ಕಳ್ಳರಿಗೂ ಕೊಲೆವಾತಕರಿಗೂ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ, ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಬೇಕಾದುದೂ ಸಹಜವಾದುದಲ್ಲವೆ ? ಪತ್ತೀವಾತಕನಾದ ಏನೋದನಿಗಾದರೂ, ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕರ (Police) ಕಯ್ಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಪಲೆಯ ಮನೆಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಓಡಿಬಂದನು. ಬಂದವನು ಆತರದಿಂದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಒದ್ದನು. ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕದವು ಒಡೆದುಹೋಯಿತು. ಒಡನೆ ಒಳಹೊಕ್ಕನು, ನೋಡಿದನು; ಸಂಸ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ತಂತ್ರನಾಥ-ಜಪಲೆಯರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡನು. ಅಗಲೇ ಜಪಲೆಯ ನೈಋತ್ಯಭಾವವೂ ಹೃದ್ಯತವಾಯ್ತು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋದನಿಗೆ ಹೇಗಾಗಿಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರೇ ಊಹಿಸುವುದು ಲೇಸು ! ಹೇಗೂ ಕ್ರೋಧ-ವಿಷಮಯ-ಧಯ-ಶೋಕಗಳಿಂದ ಜಡನಂತಾಗಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತನು.

ಬಪಲೆ—ಜಕಿತಭಾವದಿಂದ — 'ಇದೇನು ! ಏನೋದ ! ಇಷ್ಟು ರೌದ್ರಾ ವೇಶವೇಕೆ ! ಏನುಮಾಡಿದೆ ? ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಲಿ ? (ಚಿತ್ತಿತ್ತ)

ಜಪಲೆ—ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ —ಪ್ರಿಯತಮ! ಮೊದಲೇ ಇವನು ತಿಳಿಗೇಡಿ | ಸಾಲದುಂಟು ಈಗತಾನೇ ಹೇಡತಿಯನ್ನು ಕೊಂದೂ ಬಂದಿರುವನು. ಮೊದಲು ಅವನನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದೇನುಳ್ಳಿಯದು. ಈಳಿದುವು ಅಜಕಕಾಗಬಹುದು.

ಜಪಲೆಯ ಈ ಬಗೆಯ ಕ್ರೂರವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ವಿನೋದನು ಮನೋಹರನಾದನು. ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಾದ ತನ್ನ ಹಿಂಡತಿಯ ಹಿತ ಬೋಧೆಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಅನುತಾವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಡತೊಡಗಿದುವು. ಯಾತನಾಧಿಕ್ಕದಿಂದ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಸ್ವೇಣಕಾಲ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನೆಮ್ಮಿ ಎಡಗಯ್ಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದು, ಅಜಕಕ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಿಳಿದೆಚ್ಚೆತ್ತು, ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು-ದಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಧರ್ಮ ಏನು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಲು ಆಡಿಗಡಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಿತವಾದವಗಳು ಈಗಲೇಗೆ ನನಗೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗುತ್ತಿವೆ ! ನಿನ್ನ ಕುಟಿಲವಟನೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ನನ್ನ ಮರಣಸ್ವಪನವು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಕಹಿಸಲಾರದ ಸಂತಾಪಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾದೆನಲ್ಲದೆ, ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆನು. ಇನ್ನು ನನಗುಳಿದಿರುವುದು ಮರಣವೊಂದೇ ! ಇದೇ ನನ್ನ ಘೋರಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು. ಆದರೂ, ಈ ನನ್ನ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಡಿದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಅತ್ಯುಕ್ತ ತಣವಾಗಬೆಂದು ತಿಳಿ, ಎಂದು ಜಪಲೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತನು.

ತಂತ್ರ—ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಿಂದ ವಿನೋದನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿದು, 'ಜಪಲೆ ! ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ! ಮೊದಲು ಅವನನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸು'

ವಿನೋದನು ಉನ್ನತನಂತೆ ವಿಕಾರವಾಗಿ ನಕ್ಕು, ತಂತ್ರ ನಾಥನ ಬಾಹುಬಂಧದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಕಯ್ಯಿ ಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತಂತ್ರನಾಥನ ತೋಳನ್ನು ತಿವಿದು ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿ ದನು ; ಮತ್ತೆ ಜಪಲೆಯ ಜಡೆಯನ್ನು ಎಡಗಯ್ಯಿಂದ ಹಿಡಿದು-
 'ಜಪಲೆ ! ನಿನ್ನ ದುರ್ಬೋಧನೆಯಿಂದಲೆ ನಾನು ಕುಲು, ಮಾನ, ಧನ, ಕೀರ್ತಿ, ಗೌರವ, ಸುಖ ಭೋಗಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ, ಆನಂದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಆರಾಮವನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಿದೆನು ! ನಿನ್ನ ಕುಟಿಲಪ್ರೀತಿ ನನ್ನ ನಿಜವೆಂದೇ ನಂಬಿ, ನಿನ್ನ ಮುಖೋಲ್ಲಾಸ ಕ್ಷಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆನು ! ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ತನಿ ಯದೆ ನೀನು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯಮೇಲೆ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾಸವನ್ನು ಹೊರೆಯಿಸಿ, ಅವಳ ವ್ರಾತವನ್ನು ನನ್ನ ಕಯ್ಯಿಂದ ತೆಗೆಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ ! ಆಗಲಿ; ಈ ಆ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು !' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ತೀರೇ ಒಮ್ಮೆ ಜಪಲೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದ ನು, ಈತನ ಕಣ್ಣರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಜಪಲೆಯು ಗದಗದಿಸುತ್ತೆ ತಪ್ಪಿಸು ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಳು ; ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವಳ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಮತ್ತೂ ಕುತನನಾದ ವಿನೋದನು 'ಮರುಳೆ ! ನೀನೀ ಅಂತಕನ ಕಯ್ಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆಯಾ ? ನಿನ್ನಿಂದಾದೀತೇ ? ಎಂದಿಗೂ ಸಾಗದು !.....'

ವಿನೋದನ ಮಾತು ಮುಗಿವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ, ಪೆಟ್ಟುತಂದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ತಂತ್ರನಾಥನು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬಂದು ತಾನೇ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಲ್ಲದೆ; ಅದನ್ನೇ ವಿನೋದನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗುರಿಯಿಚ್ಚು ಹೊಡೆದೊಲುತ್ತಿದನು.

ವಿನೋದನು ಈ ಸುಳಿವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಕೊಡಲಿ ಯೇಟು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ದೀಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಬಲಗಡೆ ಸಂಧಿಸು ;

ಕಾರಣ ಬಲವಾದ ಬಟ್ಟೆ ಗುಣಿಸುವುದಾಗಿ ಜಾಲಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದು ಅವಳು ಎಗವ್ರಾಣಳಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಟ್ಟಿತು. ವಿನೋದನು; ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡನು. ಆದರೆ ತಂತ್ರನಾಥನು. ಹಸಲೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಶಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದರಿತೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು, 'ಕೊಲೆ, ಕೊಲೆ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವೋಲೀಸಿನವರು ಆಗಲೇ ಮನೆಯೊಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಂತ್ರನಾಥನು ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಲೆಯ ಸ್ಮೃತದೇಹದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವಿನೋದನನ್ನು ಕಂಡರು. ಆ ಬಳಿಕ ವಿನೋದನು ಅರಿಂದ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ಬುಕ್ಕುಬುಟ್ಟನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ.

ಮುಂದಾದಯಕೇ !

ವಿಚಾರಶೂನ್ಯವಿಗಾಗುವ ಫಲವೆಂತಹುದೆಂಬುದು, ಈಗಲ್ಲವೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು ? ಮೂಡತಕ್ಕುದೇನು ! ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯತೆಯಿಂದ ವಿನೋದನಿಗುಂಟಾದ ವಿಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಮರುಮರುಗುವುದೆಂದೇ ಮೂಡತಕ್ಕುದು ; ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವರ್ಷಾದಿಂದ ಸುಖಸಂಗತಿ ಸಂಗಡಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ (ಅಂತಾಗಲಿ.)

ಶ್ರೀ

ನವಮಸುರಿಚ್ಛೇದ.

(ಕರ್ಮಫಲ)

ಸೌಖ್ಯವೆಂಬ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮಾ. ಮುಖ್ಯಪುರಕ್ಕೆ
 ಹೋಗಿ ಪರದಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾನಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ
 ಈತನು ವಾಸಿಸುವುದು. ಈತನು ಆಗರ್ಭಾಶ್ರೀಮಂತನೂ, ವಿದ್ಯಾ
 ವಿನಯವಾದಿ ಸುಗುಣಸಂಪನ್ನನೂ ಆಗಿ ಗಣ್ಯವುರುಷನು. ಅಲ್ಲದೆ
 ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಎಣ್ಣೆ ಪಠಿಗಳಿಗೆ
 ಸಹಾಯಕ ತಾಯಾದತಿಯಾದಿ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಸುತೀಲೆ, ದಯಾಳುಗಳಾದ ಪೂರ್ವೀಕರಾದ ಸಹಾಯವಿಂಪ
 ಮುಖ್ಯವೆಂಬವನು ಪುತ್ರಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಮಗನ ಬಾಯಿಂ
 ದೆಯೊಂದು ಮುಖ್ಯವೆಂಬ ಬಾಯಿಂವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ಸುಜ್ಞಾ
 ನಶರ್ಮನು ಅಳಿಯಂದಿರ ಅವಿವೇಕಶೂನ್ಯ, ಮಗನ ಆಪತ್ತಿಗೂ ಮರು
 ಗುಣ್ಯ. ಮಗನನ್ನು ಒಪ್ಪುವದಿಂಪ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯ
 ತ್ನಿಸಿದನು.

ಹೇಗೂ ಸುತೀಲೆ ಸ್ವಿಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿ ಇಂದಿಗಾಗಲೇ ಎಂಟು
 ವಾರಗಳೂ ಕಳೆದುಹೋದುವು. ಅದೊಂದು ಪತಿಯ ಸಂದರ್ಶನವು ನೋ
 ರೆಯಲಿಲ್ಲ; ಶಿಡ್ಡಿಯ ಗಾಯವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ಮನೋವ್ಯಾ
 ಕುಲವನ್ನೆಂಟೂ ವಿವರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಹೋರಾತ್ರಿಯೂ ಹತ್ತಿಗೇಯ
 ವೇಲೆ ಮೊರಳಾಡುತ್ತ ಪತಿಯ ದುರ್ದಶೆಗಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸು
 ತಿದ್ದಳು. ಮುಖ್ಯವಿ, ಕೃಣಮಾತ್ರವೂ ಸುತೀಲೆಯನ್ನು ದಿಟ್ಟ
 ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೋಗದೆ ಕಾವಲಿದ್ದಳು.

ಸುತೀಲಿ— ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತೆ ಕುಗ್ಗಿದ ಕಂಠದಿಂದ—ಮಯೂರಿ
 ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಇರುವುದೆಲ್ಲಿ ? ತದಿನೈದು ದಿನಗಳಾ
 ದರೂ ನನಗೇಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ? ಏನಾಗಿರುವರು , ಹೇಳು !
 ಆ ನನ್ನ ಪ್ರಭು, ಸುಖವಾಗಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆಗೂ, ನನ್ನೀ
 ರೋಗವು ಗುಣಗಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ,
 ಕಾಂಕ್ಷಜತ್ತರಾಗಿ ವಿನೋಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಿದಾ
 ಗಳೇ ನಾನು ಸುಖಿಯಾಗಬೇಕು. ಮಯೂರಿ ! ನಿಜವಾಗಿ
 ಹೇಳು ! ನನಗಷ್ಟು ಬಾಳುವಂತಾದೀತೆ ? ಏಂದಿಗೆ ? ಹೇಗೆ ?

ಮಯೂರಿ—ತಾಯಾ ! ಚಿಂತಿಸಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಏನೂ
 ಕೇಡಾಗದು. ನಿಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೆತ್ತದ ಬಲವೇ ಅವರನ್ನು
 ಸುರಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆಂದು ವಿಚಾರಣಾಕತನು
 ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ನಿಮ್ಮ ಶಿಲ್ಪ-ಸತ್ಯ-ಶ್ರಮಸಹಿ
 ಪ್ಪುತೆ-ಶವಗಳ ಪ್ರಭಾವವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾ
 ರಾಗಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಜಬೇಡಿ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹಾ
 ಲನ್ನು ತರುವೆನೆಂದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಳು. ಸುತೀಲಿ
 ಯೊಬ್ಬಳೇ ಮಲಗಿದ್ದಳು.

ದ್ರೋಹಿಯಾದ ತಂತ್ರನಾಥನು ಇದೇ ಸಮಯವನ್ನೇ
 ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತೋರುವುದು. ಹೇಗೂ ಮಯೂರಿ ಅತ್ತ
 ಹೋಗಲು, ಇವನಿತ್ತ ಬಂದೇ ಬಂದನು. ಸುತೀಲಿ ಮಲಗಿದ್ದೆಡೆಗೆ
 ಬಂದು, ಮೆಲ್ಲನೆ “ಸುತೀಲಿ ! ಹೇಗಿರುತ್ತೀಯೆ ? ವ್ರಣವಿನ್ನೂ
 ಮಾಗಿಲ್ಲವೆ ?

ಸುತೀಲಿ, ಭಯ-ರೋಷಗಳಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತೆ, “ಪ್ರಾಣವು
 ಹೋಗುವ ರೆಗೂ ವ್ರಣವೂ ಮಾಗುವಂತಿಲ್ಲ.”

ತಂತ್ರ—ಪ್ರಾಣಭಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಲೇ ನಂಡಿತರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವೆನು. ಹೆದರಬೇಡ.

ಸುತೀಲೆ — ಉದಾಸೀನದಿಂದ-ಸಾಂಕುಚೀಕೆಂದೇ ಇರುವ ನನಗೆ ಪ್ರಾಣ ಭಯವೆಳ್ಳಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ತಂತ್ರ—ಸುತೀಲೆ, ಆಗ ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ || ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ನೀನು ಅತ್ತಾ ಗುತ್ತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಗಂಡನು, ಮರಣಭೀತಿಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಂಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ||| ಅಂದೇ ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆ ಮರುದಿನವೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ಜೀವಲೆಯನ್ನು ಕೊಂದನು. ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ನರಳು ತ್ತಿರುವನು. ಮರಣದಂಡನೆಯಾದರೂ ಅರೀತು ! ಈಗಲಾ ದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ? ಬಾಕುರ ವಾರಿಯನ್ನು ತೋರುವೆನು.

ಸುತೀಲೆ—ತಿರಸ್ಕಾರಭಾವದಿಂದ-ಮೂರ್ಖ ! ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ ? ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋಗು. ಇಹಸೌಖ್ಯವು ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ. ನಶ್ವ ರಸುಖಕ್ಕಾಶೆವಟ್ಟು ವಾಮರನಾಗುವುದು ಮಾನವಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳುಂಟಾದರೂ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮೀರದೆ ನಡೆಯಿಸಿದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸರಸೌಖ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು. ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲಾನುಭವವು ಅರಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಕುತ್ತಿತರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮೂಡಿದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣುಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ನಾನು ಈಕಥೆ ಗತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ ಸ್ವಧರ್ಮ,

ನೀತಿ, ಅತ್ಯುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು, ದುರ್ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು
 ಅತ್ಯುತ್ಸುಕನಾದ ಸುಖಾನಂದಕ್ಕೆ ಬಾಹಿರಿಯಾಗುವಂತಹ
 ದುರಾಶೆಯು ನನಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಉಂಟಾ
 ಗದೆಂದು ತಿಳಿದಿರು ; ಹುಡ್ಡು ! ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುವೆನು.
 ಒಂದು ವೇಳೆ, ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಾರಾಡದನೆಯೇ ವಿಧಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ನನಗೂ ಮರಣವು ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಅಭಿಮಾ
 ನವುದು. ನನಗದರಂದ ದುಃಖವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ದುರಾಶೆ
 ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಫಲವಾಗದೆಂದು ನಂಬಿ ಹೋರಬಿಡೋಗು.

ತಂತ್ರ—ಸುತೀಲೆ! ಹಟಮಾಡಿ ಕೆಡಬೇಡ !! ಇದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು
 ಕಷ್ಟವುಂಟಾಗುವುದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸುಂಶೋಷಿಸಬೇಡಿ ಇದ್ದರೆ,
 ನಿನಗೆಂದಿಗೂ ಸುಖವುಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ನಂಬಿರು. ನೀನು
 ಇಷ್ಟು ಕಾಲಕ್ಕಾವನ್ನು ಮಾಡಿ? ಸಿಂಹಾಸನವಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ
 ಮೇಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿ, ನಿನ್ನ
 ನೂಜಿವನಸಹಿತ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ
 ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬದುಕುವೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಯುವೆ.

ಸುತೀಲೆ—ತೀರಕ್ಕಾರದಿಂದ,—ಉನ್ನತ ! ನಿನ್ನೇ ಉನ್ನತಪ್ರಲಾಪ
 ವನ್ನು ವಾಕು ! ತೋಲಿಗು. ನನ್ನನ್ನು ನೀನು, ಈಗಲೇ ಕೊಂ
 ದರೂ ಸರಿಯೆ, ನಾನೆಂದು ನಿನಗೆ ಒಳಗಾಗಲಿಲ್ಲೆನು.
 ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ನೀನು ದುಡುಕಿ. ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಬಂದರೂ
 ಹಾನಿ ತಪ್ಪದು. ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ
 ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸುಖವೇ ಆರೀತು. ಹೋರಬಿಡೋಗು, ನಿಲ್ಲಬೇಡ.

ತಂತ್ರನಾಥನಿಗೆ ಕ್ರೋಧವು ಮಿತಿಯಿರತು. ಅಭಿಮಾನ
 ಮೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಕವು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ರಹ

ಎನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸೂಯೆ ಮುನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹೇಗೂ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಿ ತಪಿಯಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕಾಮ ಮೋಹಿತನಾದ ತಂತ್ರನಾಥನು ಮುಂದಣಾಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಸುತೀಲೆಯ ಕೊರಲನ್ನು ಒಡಗಯ್ಯೆಂದೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ಬಲಗಯ್ಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದಲು, ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು. ಆದರೆ ಆಪದ್ಭಂಧುವಾದ ಮಯೂರಿ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದುದರಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ತಂತ್ರನಾಥನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಸರದಿಂದ ಹಿಡಿಕೋಗಿ ಸುತೀಲೆಯ ತಾಯ್ತಂದೆಯರನ್ನು ಕರೆತಂದು ತೋರಿಸಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು, ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ಹಿಡಿದಳೆಂದು ಕೆಳಗೆ ಕೆಡಹಿದಳು.

ಸುತೀಲೆಯ ತಂದೆಯಾದ ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನು, ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ನೋಡಿ, ಕರ್ಕಶಸ್ವರದಿಂದ, - ಕೃತಘ್ನ ! ವಾಷಂಡ ! ಘಾತಕ !! ನಿನ್ನೀ ದುರ್ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ! ನಿನ್ನ ಮಾನವ ಜನ್ಮಧಾರಣೆಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ !! ಧಿಕ್ ! ಧಿಕ್ ! ಎದ್ದೋಹಿ ! ನಿನಗಿಡೊ ಸಹಸ್ರಶಃ ಧಿಕ್ ! ನಿನ್ನೀ ಘೋರಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದು ! ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೆ ತಂತ್ರನಾಥನ ಕಯ್ಯಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೆಡಹಿದನು.

ಸುತೀಲೆಯ ತಾಯಿ, - ಅಳಿಯನ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ರೋಷ-ಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, - "ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ! ನಿನ್ನೀ ದುರ್ಜೀವಿತವೆಂದೆ ನನಗಿಷ್ಟು ದುಃಖವೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ ? ನನ್ನ ಮಗಳೇ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನೀ ದುರಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆ ! ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾವಿಸಿನೋಡು ! ಅವಳು ಅಳಿದು ವ್ಯಥೆಯನ್ನಿಸಿದಳಲ್ಲವೆ ? ವಾಪಿ ! ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದೊನತೆಯಾದ ಸುತೀಲೆಯ ಈ ಎಸತ್ತಿಗೆ ನೀನಲ್ಲವೆ, ಕಾರಣಭೂತನೂ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯೂ ಆದವನು ? ನಿನಗಿ

ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾದುದು ನಿನ್ನ ನಾಶಕ್ಕೆಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರಲ್ಲ, ಅನುಭವಿಸು.”

ಮಯೂರಿ— ಆಮ್ನಾ ! ಈ ಘಾತಕನಿಗಾಗಿ ಕನಿಕರಪಡಬಾರದು. ಇವನ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು. ಇವನನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಜನ್ಯ-ನ್ಯಾಯಕನ್ಯಾ-ಹಾಸಿತವುದು. ಇವನು ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಶೀಲೆಗೆ ವೃತ್ಯುವೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಮಮತೆ ಈಗ ಸಲ್ಲದು. ಈಗಲೇ ಇವನನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕೈವಶಪಡಿಸಿದರೆ ನಾಳಿನ ದಿನದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೈಜಸಂಗತಿಯೂ ಹೊರಬೀಳುವಂತಾಗಲಿತ್ತು. ಇವನ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ವಿನೋದನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಖಸಂಗತಿಯಾಗಲು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನು ಮಯೂರಿಯ ಹಿತವೋಧನೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ, ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರ ವಶಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದನು. ಆಗನು ಶಲಿತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಇಂದು ವಲಸೆ ಜ್ಞಾನಮಂಟಪಪ್ರವೇಶವು, ತಂತ್ರನಾಥನಿಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನಿಲ್ಲವೇ ಕಲ್ಪನೆಂದಿದ್ದರೂ, ಸಿಕ್ಕುವನೆಂದಾಡುವುದು ?

ಸುಹೃದರೆ !

“ ಕಾಮಾತುರಾಣಾಂ ನ ಭಯಂ ನ ಲಭ್ತಾ ” ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇನು ? ಕಾಮಾವೋಹಿತನಿಗೆ ಭಯ, ಲಜ್ಜೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಉಚಿತಾನುಚಿತ ವ್ಯಾವಾಗದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ— “ ಕ್ಷು ಭಾತುರಾಣಾಂ ನ ರುಚಿರ್ನ ಲಭ್ಯ ”, ಹಸಿದು ಒಳ್ಳೆ ದಾಶನಿಗೆ ರುಚಿಯೂ, ಪಕ್ಷಿವೂ ತಿಳಿಯದೆಂಬುದು ನಿಜವಷ್ಟೆ ? ಹಾಗೆಯೇ

ಕಾಮಾಂಧನಿಗೂ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯಾ
ತುರವೆಂಬ ಕ್ಷುದ್ಧಾಧೆಯೊಂದೇ ಮುಂದಾಗಿ, ಅವುದನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ
ಸಿಬಿಡುವುದು. ಇಂತಹ ಕಾಮಾಶುಗರಾದವರಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಎಂತೆಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ
ಹೇಳಿ ಮುಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನರಾಗದೆ, ತತ್ಪ್ರಸ್ತರೂ
ಪವಾದ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವನ್ನು ಬಯಸಿರತಕ್ಕವರಾರೋ, ಅವರೇ ಸಿದ್ಧರು!
ಅವರೇ ಪರಮಪುರುಷರು ! ಅಂತಹ ಧನ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಸ್ರ
ವಂದನೆಗಳು !:

ದಶಮವರಿಚ್ಛೇದ.

(ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ)

ಕೊಂಡು ಮಲಯಪುರದ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ (Court) ದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವತಾರನ (Judge) ಮುಂದೆ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಗಿರಿಯಮ್ಮ, ತಂತ್ರನಾಥ, ವಿನೋದ, ಮಯೂರಿ, ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮ ಇವರ ವಿಚಾರಣೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಧರ್ಮವತಾರನ ಮುಂದೆ, ಮೊದಲು ಗಿರಿಯಮ್ಮನು ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು. ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯ್ತು; ಗಿರಿಯಮ್ಮನು ಗದಗದಿಸುತ್ತಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ- "ಸ್ವಾಮಿ ! ಧರ್ಮವತಾರರಾದ ಪ್ರಭುಗಳ ಮುಂದೆ ಸುಳ್ಳಾದಲಾರೆನು." ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ, ತಂತ್ರನಾಥನ ಕುತಂತ್ರ, ತಾನು ವಿನೋದನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿ, ಇನ್ನೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನಿಂದ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃತ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಆ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮವತಾರನ ಮುಂದೆ ಮಯೂರಿ ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು. ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯ್ತು; ಒಡ್ಡಿಯ (ಧರ್ಮವತಾರನ-ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ) ಪುಚ್ಚಿಗೆ ಮಯೂರಿ, ಸ್ಥಿರಭಾವನೆಯಿಂದ ತನಗೆ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಗಿರಿಯಮ್ಮ-ಸುಶೀಲೆಯರ ಸಂವಾದ ಮೊದಲೊಂದು, "ತಂತ್ರನಾಥನ ಆಗಮನ, ಅವನ ದುರಭಿಸಂಧಾನ ಕ್ರಮ, ವಿನೋದನ ಆಗ್ರಹ, ಪರಿಣಾಮ, ತಾನು ಇನಸೈಕ್ಯರನ್ನು

ಕರೆತಂದ ಕಾರಣ," ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆ ಬಳಿಕ ಇನನ್ನೆ ಕ್ಷರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಆತನು ಮಯೂರಿಯಿಂದ ತನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಘಾತವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ಡಪಲೆಯ ಮರಣವು ತಂತ್ರನಾಥನ ಕಯ್ಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯವನಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನು ಬಂದು, ಸುಶೀಲೆಯನ್ನು ಮಯೂರಿಯೊಡನೆ ಇನನ್ನೆಕ್ಷರರು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ ದನನ್ನು ಹೊಂಚಿನಿಂದ ಸಂಡುಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ತಂತ್ರನಾಥನು, ಸುಶೀಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಆತ್ಯಾಚಾರವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೃತಘ್ನನಾದ ತಂತ್ರನಾಥನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗದೆ ಹೋದರೆ ಸುಶೀಲೆಗೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಹಾನಿ ತಟ್ಟುವುದೆಂದೂ ಮನವಿವರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇದಾದ ಬಳಿಕ, ತಂತ್ರನಾಥನು ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಹೇಗಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಲು, ನಮಗೆಂತೂ ಅಳವಲ್ಲ, ಗ್ರಾಹಕತಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟೂ ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೇಕು. ಹೇಗೂ, ತಂತ್ರನಾಥನು ಕಂಡುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಮುಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ದೈನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿ, ಕೇಳಿಕೊಂಡನು — 'ಧರ್ಮವು ಭೋ ! ನಾನು ನಡೆಯಿಸಿರುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುವುದಾಗಿ ವೊದಲು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಬೇಕು.' ಧರ್ಮವತಾರನು 'ಆಗಬಹುದು' ಎಂದು ಅಭಯವಿತ್ತನು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇತರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಿಂದ ತಾನು ಹೇಗೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲವೆಂಬುದ

ತಂತ್ರನಾಥನ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದುದು. ಇನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ನೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸುದ್ದು ನಾದನು.

ಕಡೆಗೆ ವಿನೋದನು ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಪರಾಧಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಿಂತನು. ಮೊದಲು ಅವನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವೈಭವ ಪ್ರದರ್ಶಕವಾಗಿದ್ದ ಕಾಂತಿಯಾಗಲೀ, ಉತ್ಸಾಹವಾಗಲೀ, ಶಕ್ತಿಯಾಗಲೀ ಯಾವುದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಖವು ಬಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ! ಕಾಂತಿಯೇ ನವಾದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರು ಸೋರುತ್ತಿದೆ !! ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಹೊರಹೊರಡುತ್ತಿದೆ !! ಇಂತಿರುವ ವಿನೋದನನ್ನು ನೋಡಿಸಹಿಸಬಲ್ಲವರಾರು ? ಆದರೆ ಮಾಡತಕ್ಕದೇನು ? ಅಟ್ಟದನ್ನು ಉಣದಿದ್ದರಾದೀತೆ ? ಪಾಪ ! ವಿನೋದನು, ಧರ್ಮಾವತಾರನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೆ ಕ್ಷೀಣಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. — 'ಧರ್ಮಾವತಾರ ! ನಾನು ಮಹಾಪರಾಧಿ ! ನನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪ್ತಗಳನ್ನು ನೆನೆನೆದು ಈಗ ನಾನು ಸಂತಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಮಾಯಾವಿನಿಯಾದ ಜಪಲೆಯ ಕುಟಿಲೋಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮರಳಾದ ನಾನು, ಗಿರಿಯಮ್ಮ-ತಂತ್ರನಾಥರ ಹೇಳಿಕೆಯೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವಾದುವುವೆಂದೇ ನಂಬಿ, ದುಡುಕಿ ಕೆಟ್ಟೆನು. ಕಾಮಮೋಹಿತನಾದ ನನಗೆ, ಆ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇವರಾಡಿದ ಅಪಲಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದೆನು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಫಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಜಪಲೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿದ್ದುದು ನಿಜ; ಆದರೆ ಕೊಂದವನು ನಾನಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಜಪಲೆ-ಮತ್ತು ತಂತ್ರನಾಥರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆನು. ಅನ್ನ ರಜ್ಜಿ ಜಪಲೆಯೇ ತಂತ್ರನಾಥನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ತಾನೇ ಮೃತಳಾದಳು. ಅಂದು ನಾನು ತಂತ್ರನಾ

ಧನ ಕೊಡಲಿಯೇಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಚಪಲೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಇಂದಿನ ಈ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಬರುವಂತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೈವವಿಲಾಸದಿಂದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತಿಯಾಗಿ ಕನಿಕರ ಪಡುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲವೆ, ನನ್ನ ಅಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ನಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನು.” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅನುತಾ ಪಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸಂತಸಿಸುತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡು—“ಧರ್ಮಪ್ರಭೋ ! ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹಿ ! ಸತೀಮನಿಯಾದ ಪತ್ನಿಯ ಕೊಲೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ ವಾಪಿ !! ಕಾಲದ ಮಾನ-ಕೀರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕುಂದನ್ನು ತಂದ ನೀತಿಬಾಹಿರ !!! ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನು ? ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿನೇಶನಾಶಕ್ತಿಯೇ ಲೋಪವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಅನುತಾಪವನ್ನು ನರಲುಪಡೊಂದೇ ನನಗೆ ಫಲವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಕ್ರೂರಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ರುವೆನು. ಆದರೆ, ಅನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅವಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆವೇಡಿ, ಅನುಮತಿ ಕೊಂಡು ಅ ಏಕೆಕ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಗುರಿಯಾಗುವೆನು. ಆ ಸಂಧ್ಯೆಯ ಉಪದೇಶವು, ಪ್ರತಿನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದವಾನಲದಂತೆ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸಂತಾಪಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಚ್ಛಿಸು ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಧರ್ಮಪ್ರಭುಗಳು ಅಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಧರ್ಮಾವತಾರ—ಪಂಚಾಯಿತರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ,—“ಎನ್ನೋದನ ಎದ್ದು ಮಾನಸೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿರುವರಷ್ಟೆ; ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ರಾಹ್ಯ ಯವೇನು?”

ಪಂಚಾಯಿತರು—ಎನ್ನೋದನು ನೊಡ್ಡ ಮನೆ ತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೂ, ಶ್ರೀ ಮಂತನೂ, ವಿದ್ಯಾವಿನಯ ಸಂಪನ್ನನೂ, ಗೌರವಸ್ಥನೂ ಆಗಿರುವನು. ಈತನ ಈ ಬಗೆಯ ಅಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಪಲಿ, ತಂತ್ರನಾಥ, ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಇವರೇ ಕಾರಣಭೂತರು. ಇವರು ಗಳ ದೋಷಾರೋಪಗಳಿಂದ ಎನ್ನೋದನು ಇಂತಹ ಅಕಾರ್ಣ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಕೃತಘ್ನನೂ, ಘಾತಕನೂ ಆದ ತಂತ್ರನಾಥನೇ ಚಪಲಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಪತ್ನಿಯನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳು ಚಪಲಿಯನ್ನೂ ವಧಿ ಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಎನ್ನೋದನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿತವಾಗುವಂತವುಗಳು. ಒಂದು ಕೊಲೆನಾಡಿತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಲೆಗೂ ಕಯ್ಯೆ ತ್ತಿದ ತಂತ್ರನಾಥನು ದಂಡಾರ್ಹನು. ದೋಷಗಳನ್ನು ಆಗಾಗಲೇ ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ವಿದಿತವಿಷಯವು. ಎನ್ನೋ ದನಿಗೆ ಆತನ ವಾಜ್ಞ್ಯವಿಲ್ಲದ ಈಗ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿರು ವಂತೆ ತೋರಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಹೊಣೆಗಾರರ ಸಂನಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಟ್ಟುಸು ಬಿಡಬಹುದು.

ಧರ್ಮಾವತಾರ— ಎನ್ನೋದನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, —“ಎನ್ನೋದ ! ಸಭೆ ಕರು ನಿನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ, ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಾರ್ಹನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದೆಯೂ, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣನಲ್ಲವೆಂಬುದು, ಅವ್ಯಾಗಿ

ದೃಢಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದೆಯೂ, ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥದಂಡದಮೇಲೆ, ಯೋಗ್ಯನಾದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹೊಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆನು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹೊಣೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆಯಾ ?

ಎನೋದ—ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ನಾನು. ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಗಾಗಿ ಕೌವಲ ವಿಧೇಯನಾಗಿರುವೆನು. ಆದರೆ, ನನ್ನ ವಾವಾಚರಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಮರಣವೇ ವರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು, ಯಾರನ್ನೂ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರೆನು. ಅಂತಹ ಮಹನೀಯರಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಯಾವಜ್ಜೀವವೂ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು.

ಈ ವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸಂಭ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದ ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನು, ಎನೋದನ ಮಾತಿಗೆ ಖೇದಮೋದಗಳಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತ ಧರ್ಮಾವತಾರನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಎನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದನು, “ಸ್ವಾಮಿ ! ಈ ವಿನೋದನಿಗಾಗಿ ನಾನು ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವೆನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈತನಿಂದ ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ನಾನು ತಿಕ್ಕಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಲಿಲ್ಲವನು. ಈತನನ್ನು ನನ್ನ ಹೊಣೆಯಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆನು”

ಧರ್ಮಾವತಾರ—ಎನೋದನಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ; —“ಎನೋದ ! ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಅಪರಾಧಗಳು ಆಯೋಪಿತವಾಗಿ, ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಅಯ್ದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಅರ್ಥದಂಡವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನ ಹೊಣೆಯಮೇಲೆ ನೀನು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆ ! ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮಕ್ಕಿಡೆ

ಗೊಡದೆ, ನಿನ್ನ ಕೂದ ಗೌರವ, ಸಾವದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ
ಗಳಿಸಿ, ಯಶೋಭಾಗಿಯಾಗು.”

ವಿನೋದ—ತಲೆಬಾಗಿ ಕಯ್ಯುಗಿದು ಸ್ಫುರತೆಯಿಂದ, ‘‘ಸ್ವಾಮಿ !
ಎಂದು, ನನಗೇ ಕೃತ್ರಿಮಸಂಧಾನವು ತಿಳಿದುಬಂದುದೋ,
ಅಂದೇ ನನಗೆ ಕಾಲದಬೆಲೆ, ಸತ್ಯದಬಲ, ಧರ್ಮದನಿಜಯ,
ಸತ್ಯದಯ ಬಾಂಧವ್ಯದ ನೈಜಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೃದ
ಯಂಗಮವಾಗಿ, ಸನ್ನಿಶ್ರ-ಕುಮಿಶ್ರರ ಪ್ರಕೃತಿ-ಸ್ವಭಾವ-ತಾರ
ತಮ್ಯಗಳೂ ಸ್ಯಕ್ತವಾದುವು. ಶುಭ್ರವಾದ ಕ್ಷಣಕಸುಖ
ಕೃತಿಶವಟ್ಟು ಕುಟಿಲಿಯರ ಬೆಳ್ಳುಡಿಗಿ ಮರುಳಾಗಿ, ವಿಚಾರನಿ
ಲ್ಲದೆ ದುಡುಕುವುದರ ಫಲವೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದುದು. ಈಗ
ಸರ್ಕಾರದವರ ಆಜ್ಞೆ, ಯಾವರೀತಿಯಾದರೂ ಅರೀತಿನಡೆ
ಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು.’’

ಧರ್ಮಾವತಾರನು ಸಂತೋಷಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ, ‘‘ವಿನೋದ !
ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟನಾದೆನು ! ನಿನ್ನ ಸಾಕು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ
ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವೆನು.’’

ಧರ್ಮಾವತಾರನು ಮತ್ತೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುವನ್ನು ಕುರಿತು, ‘‘ಗಿರಿ
ಯಮ್ಮ ! ನಿಮ್ಮ ನಡತೆಗೆ ತಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಿ ಅರ್ಥದಂಡವಲ್ಲದೆ, ಯಾವಜ್ಜೀ
ವವೂ, ಜನಾಸವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದುದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಲಹಕ್ಕೆ
ಬೀಜವ್ರಾಯರೂದ ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಈ ಅನಾಹುತವು ವ್ರಾಪ್ತವಾ
ಯ್ತೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಹೊಣೆ
ಯಾಗಬೇಕು. ಅರ್ಥದಂಡವನ್ನೂಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾ
ಗಂಧವನ್ನೇ ತಿಳಿಯದ ನಿಮ್ಮಂಜಹ ಪ್ರೀತಿಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ
ದ್ವೀಷ-ರೋಷ-ಅಭಿಮಾನ-ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ಎಂತಂತಹ ಅನರ್ಥಗಳ
ಸಂಭವಿಸುವವೆಂಬುದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕ್ಕೆ ಬಂದುದು. ನಿಮ್ಮ ಮುತ್ತು

ಚಪಲೆಯಂತವರ ಕುಹುಕಗಳು ಸ್ತ್ರೀಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರತ ಕು,ವುಗಳೆಂಬುದೂ ನಿರ್ಧರವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಸುತೀಲೆ, ಮತ್ತು ಮಯೂರಿನುರಿಗೆ ಎಂತಹ ಏಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಎದೆಗೆಡೆದ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದುದು ಉತ್ತಮಗುಣವೆನ್ನಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸದ್ವರ್ತನೆಯು, ಪ್ರಸಂಚಕ್ಕೆ ಪರಮಾದರ್ಶವೇವನ ವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಡುವೆನು.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ತಂತ್ರನಾಥನನ್ನು ಕುರಿತು,—“ತಂತ್ರನಾಥ ! ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಅಪರಾಧಗಳು ಆರೋಪಿತವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀನೇನು ಹೇಳುವೆ ? ”

ತಂತ್ರ—ಕೋಪದಿಂದ ದರ್ಪಿತಸ್ಕರದಲ್ಲಿ, “ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಇಷ್ಟೆ ! ಈ ಕೂರನಾದ ಏನೋದ, ನಿಷ್ಕುರಿಯಾದ ಸುತೀಲೆ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ವಧೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯೇ ವಿಧಿವಲ್ಲದ್ದರೂ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮೃತಿಯೊಂದಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ.”

ಧರ್ಮಾವತಾರ—ಧಿಕ್ಕಾರಮಾಡಿ ನಡೆದು, ಈತನು, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೀಜನೇಸರ. ಇವನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕನಿಕರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತಾಂತವಾಗಿ ಕಾರಾ ಗಾರವಾಸವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮರಣದಂಡನೆಯೇ ಉತ್ತಮವಿಧಿ’

ತಂತ್ರನಾಥನಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯಾಯ್ತೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಹೇಗೂ, ಅಂದಿನಿಂದ ಕುಟಿಲ, ಅನ್ಯತ' ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಶಾಂತತೆಯೇ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾ ಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಪ್ರಿಯಸೋದರಿಯರೇ !

ಪ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇನು ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಿದ್ಯಾವತಿಯರಾದ ಗಿರಿಯಮ್ಮನಂಥವರ ಅಹಂಕಾರವಲ್ಲದೆ ಸುತೀಲಿಯಂಥವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದೂ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲವು. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನವು, ದೇಶವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬಲ್ಲುದೆಂಬಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ, ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಿಯೆಂಬುದು, ಮರೆಯಾಗಿ, ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದೆಯೂ ವಿದ್ಯಾವತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮುಳುಕಿಸುವ ಶಮ್ಮ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎನಿಯೋಗಿಸಲಾದರೆ ದುರ್ವನಿಯೋಗಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದೆಯೂ, ಪ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವಮಾನವನ್ನೂ, ಅಧ್ಯಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕಳಂಕವನ್ನೂ ತಂದಿರುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪವೇನು ? ಅಷ್ಟಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವತಿಯರು, ಆತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯರಾಗಿ ಕೆಟ್ಟದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಅದು ಕೆಟ್ಟದ್ದೆನ್ನಿಸುವುದು. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸತಿಯರ ವಿದ್ಯೆಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಾಂಸಾರಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆಂದರೆ, ಕೆಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಜಪಲೆಯನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಸುತೀಲಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಭಾವಿಸಿನೋಡಿರಿ !.

ಏಕಾದಶ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

(ಅನಂದಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ)

೧೦೦ ದು ವಿನೋದನ ಸೌಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಪುನರುಜ್ಜೀವಿಸಿರುವಳು. ಸುಜ್ಞಾನಶರ್ಮನ ಮನೆಯೊಳಗಡೆಯ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜದಮೇಲೆ, ಸತೀಮಣಿ ಸುಶೀಲೆ, ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಪತ್ನಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ, ಅವಳ ಸಾಕಾರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಟ ವಿನೋದನು ಕುಳಿತು, ಪತ್ನಿಯ ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಎಡದತೋಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಬಲಗಯ್ಯಿಂದ ಸುಶೀಲೆಯ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, “ಪ್ರಿಯೆ ! ಕ್ಷಮಿಸಲಾರೆಯೆ ? ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಕಟಾಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲೆಯೆ ?” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಪ್ರಿಯೆ ಸೋದರೇ ಸೋದರರೇ !

ಕಾಲಪುರುಷನ ವಿಚಿತ್ರಗತಿಯೇ ಹೀಗಲ್ಲವೆ ? “ ದೈವೀ ವಿಚಿತ್ರಾಗತೀ ! ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಲದೆ ? ಲೀಲಾನಂದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೊಳಕೊಂಡಿರುವ ಭಗವನ್ಮಾಯೆಯೂ ಇದೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಈ ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಲಿನಲಿದಾಡುತ್ತಿರುವೆವೆಂದರೆ ಸಾಕಲ್ಲವೇ ? ಹಾಗಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಆವಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನ, ಸ್ಪರ್ಶನ, ಸಂಭಾಷಣಾಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಿನೋದನಿಗೆ ಯಾತನಾರೂಪಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದುವೋ ಅದೇ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಆ ರಮಣೀಮೂರ್ತಿಯೇ, ಈಗ ಅತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನೂ ವಹಿಸಿ, ವರಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದೆಂದರೆ ನೀವೇನು ಹೇಳುವಿರಿ ? ಅಗಲಿ, ವಿನೋದ !

ಕ್ಷಮಾವ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಲಿ ! ಬೇಡು; ಪಾಪನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ. ಮನಸ್ಸು
 ನಾಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ನರವನ್ನು ಬೇಡು ಬೇಡು ! ದಯಾಭರಿತೆಯೂ,
 ಅದ ಸಾದ್ವೀಮನೇ ಸುತೀಲೆಯನ್ನು ಪನ್ನಿಯಾಗಿ ಕಡೆದ ನೀನೇ
 ಧನ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದು, ನಲಿನಲಿ ದಾಡು.

ಎನೋದನು ಮತ್ತೆ ; "ಪ್ರಿಯೆ ! ಕ್ಷಮಿಸಲಾರೆಗೆ ಹೇಳು;
 ಕ್ಷಮಿಸಿದನೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳು ?"

ಸುತೀಲೆ—(ಪತಿಯಪಾದದ ವೇಲೆ ಮಸ್ತಕನನ್ನಿರಿಸಿ ಬಾಷ್ಪಾಕುಲಿ
 ನಲೋಚನೆಯಾಗಿ ಅನುಕಂಪಿತವ್ವರದಿಂದ, "ಸ್ವಾಮಿ !
 ನಾನು ಕ್ಷಮಿಸಲು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಶಕ್ತಳಲ್ಲ ! ನಾನು,
 ತಮ್ಮ ಚರಣದಾಸಿ; ತಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸ
 ಬಲ್ಲವನು ಆ ದುರೂಮನುನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊ
 ಬ್ಬನಿಲ್ಲ ! ಪ್ರಭೋ ! ನಾನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದ ವ್ರತವು, ಇನ್ನು
 ಸಿದ್ಧಹೊಂದಿತು. ಇಂದು ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಸನ್ಮಾನ್ಯಗಾ
 ಮಿಯಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಧನ್ಯಳಾದೆನು. ಹತಶಕ್ತಾಗಿ ತೋಕ
 ದಿಂದ ಸಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿವೆಗಳನ್ನು ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನೋಡಿ
 ದ ಆ ಭಗವಂತ್ಸಗೆ, ನನ್ನ ಅನಂತಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ
 ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮರ್ಪಿಸುವೆನು. ಕ್ಲೇಶಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ
 ನಾನು ಎಂದಾದರೂ ಮಯ್ಮರೆತು ಅಪರಾಧವೇನನ್ನಾ
 ದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆಯೂ, ಮಯೆಯಿಂದ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು
 ಬೇಡುವೆನು."

ಎನೋದನು, ಸುತೀಲೆಯ ಮೃದುಮಧುರ ವಚನದಿಂದ
 ಆನಂದೋದ್ರೇಕವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ, ತನ್ನೆರಸು ತೋಳ್ಗೊಂ
 ದಿಯೂ ಪತ್ನಿಯನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿಪಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟನು. ಸುತೀ

ಲೆಯೂ, ಉನ್ನತತೆಯಂತೆ, ಆನಂದಾಶ್ರವಣವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತೆ ಪತಿಯನ್ನು
ಗಾಢಾಲಿಂಗನಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಆ ಆನಂದಮಂದಿರದಲ್ಲಿ, ಪತಿಯ ಬಾಹು ಪಂಜರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ,
ಸತೀಮಣಿ ಸುಶೀಲೆಯು, ಆನಂದದಾಯಿನಿಯಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿದೇ
ವತೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದಳು. ನೈಜವಾದ ಪತಿಪತ್ನೀಪ್ರೇಮಾನು
ಬಂಧವು .. ಬಲವತ್ತರವಾದುದಲ್ಲವೆ ? ಸಂದೇಹವೇನು ?

ಸಾಧು ! ಸಾಧ್ವೀ ! ಸಾಧುಸಾಧು !! ದುಸ್ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ
ಸೇರಿ, ಕುಲಟಿಯ ಕುಟಿಲೋಕ್ತಿಗೆ ಮರ.ಳಾಗಿ, ಪದಕ್ಕೊಳ
ಗಾಗಿ ನರಲುತ್ತಿದ್ದ ಪತಿಯನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ,
ದೇಶಹಿತಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಸೇನಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ
ಸಾಧುವಾದನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಳು ? ನೀನಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಸತೀಜೀವನಕ್ಕೆ ಪರ
ಮಾದರ್ಶಳಾದವಳು ?

ಸುಶೀಲೆ ! ಈಗನ್ನ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಅದ್ಭುತಮಹಿಮಾಶ್ರದ
ಶಕಗಳಾದ ಸತ್ಯಕ್ಷಮಾಡುವಾದಿ ಮನೋಯೋಗ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ
ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಆಧುನಿಕಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಅನುಸಂಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾ
ರತಮಾತೆಯು ಧನ್ಯಳೇವರಿ ! ನಮ್ಮ ಪರಮ್ನು ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಮಿ
ದ್ರೋಹ, ಪದನಿಂದೆ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ, ಅಸತ್ಯ, ಅನ್ಯಥಿದ್ರವ್ಯೇ
ಷಣೆಗಳು ದೂರೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕರ್ಮಕ್ಷಮತೆ, ಸ್ನೇಹಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗಳು
ಮುಂದಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯ ಮೃಗಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಧಿಕ್ಕಾ
ರಿಸುವ ಪೂರ್ವಸೌಂದರ್ಯವು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ
ವೇನು ? ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಇಡೀಂದು ಕೋಲಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು ?
ಸುಶೀಲೆ ! ನಿನ್ನ ಅದ್ಭುತ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಪರಮಾ
ತ್ಮನ ಕ ಮಾಕಟುಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮರಣವನ್ನು ಪಾತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು !

ದೇವ | ಈ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಆನಂದಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಎನೋಡನೊಡಗೊಂಡು ಅಭಿಷಿಕ್ತೆಯಾಗಿ. ಶಾಂತಿ,
 ಧೃತಿ, ಕ್ಷಮೆ, ಸತ್ಯ, ಸಂತೋಷಗಳೆಂಬ ಪಂಚಾಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ,
 ಸಾರ್ವಭೌಮಪದವಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸುತ್ತಿರು | ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಭಾಯೆಯ
 ನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಪಂಚವೂ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತಾಗಲಿ!!
 (ಅಂತಾಗಲಿ.)

ಕಾಲೇವರ್ಷತು ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ |
 ದೇಶಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ಷೋಭರಹಿತಃ ಸದ್ಭಕ್ತಾಸ್ಸಂತುನಿರ್ಭಯಾಃ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು.

۱۷۸۳

۱۷۵۴۲

S345

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار

لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی

صورت میں ایک آنہ یومیہ دیرا نہ لیا جائیگا۔

21-2-54 I 180

21-3-50 OI 49

10 NOV 1952 III 112

26 FEB 1952

کتاب خانہ

مجلس خیریت

۱۔ در کتب خانہ مجلس خیریت کتابوں کی کاپیاں جمع کرنے کے لیے ایک کمیٹی مقرر کی گئی ہے۔ اس کمیٹی کے ذریعہ تمام کتابوں کی کاپیاں جمع کی جائیں گی۔

۲۔ مجلس خیریت کے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۳۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۴۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۵۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۶۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۷۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۸۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۹۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

۱۰۔ اس کمیٹی کے کام میں مددگار بننے والے تمام اراکین اور اہل کاروں کو اس کمیٹی کے کام سے آگاہ کیا جائے گا۔

